

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

DIPLOMSKO DELO

MAJA KRESE

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

DIPLOMSKO DELO

ANALIZA STROŠKOV STEČAJNEGA POSTOPKA

Ljubljana, september 2010

MAJA KRESE

IZJAVA

Študentka Maja Krese izjavljam, da sem avtorica te zaključne strokovne naloge, ki sem jo napisala pod mentorstvom dr. Barbare Mörec, in da dovolim njeno objavo na fakultetnih spletnih straneh.

V Ljubljani, _____

Podpis: _____

KAZALO

UVOD	1
1 OPREDELITEV STEČAJA IN VZROKI ZANJ	2
2 ZAKONSKA PODLAGA	3
3 STEČAJNI POSTOPEK	4
3.1 POTEK STEČAJNEGA POSTOPKA	5
3.2 PREDHODNI STEČAJNI POSTOPEK	5
3.3 GLAVNI STEČAJNI POSTOPEK	6
3.3.1 Oblikovanje stečajne mase	7
3.3.2 Upniki in njihove terjatve	8
3.3.3 Prijavljanje terjatev	9
3.3.4 Preizkus terjatev in pravic	10
3.3.5 Unovčenje dolžnikovega premoženja	11
3.3.6 Poplačilo upnikov	12
3.3.7 Končanje stečajnega postopka	13
4 ANALIZA STROŠKOV STEČAJNEGA POSTOPKA	13
4.1 TEKOČI STROŠKI	14
4.1.1 Stroški stečajnega upravitelja	15
4.1.1.1 Nagrade stečajnega upravitelja	15
4.1.1.2 Stroški stečajnega upravitelja	20
4.1.2 Stroški objav	20
4.1.3 Stroški računovodskih storitev za potrebe stečajnega dolžnika	21
4.1.4 Zavarovalne premije za zavarovanje premoženja	21
4.2 OBČASNI STROŠKI	21
4.3 STEČAJNI POSTOPKI V ŠTEVILKAH	22
5 PREDRAČUN STROŠKOV STEČAJNEGA POSTOPKA	24
SKLEP	25
LITERATURA IN VIRI	27
PRILOGE	31

KAZALO TABEL

<i>Tabela 1: Najdražji stečaji po sklepih sodišč</i>	16
<i>Tabela 2: Nadomestilo upravitelja za preizkus terjatev</i>	18
<i>Tabela 3: Nadomestilo za unovčenje in razdelitev stečajne mase</i>	18
<i>Tabela 4: Primerjava držav glede na stroške stečajnega postopka</i>	23
<i>Tabela 5: Primerjava števila stečajnih postopkov</i>	24
<i>Tabela 6: Predlog predračuna stroškov stečajnega postopka</i>	9
<i>Tabela 7: Stroški stečajnega postopka</i>	11

KAZALO SLIK

<i>Slika 1: Razmerje med splošno in posebno stečajno oziroma razdelitveno maso</i>	5
--	---

UVOD

Tako v Sloveniji kot tudi drugod po svetu se podjetja srečujejo z različnimi dejavniki poslovanja, ki lahko negativno vplivajo na njihovo poslovno uspešnost. Njihov vpliv je skoraj nemogoče predvideti, saj se večinoma pojavijo nepričakovano. Negativni dejavniki so lahko manjša gospodarska rast, vstop novih konkurentov ter izguba ključnih trgov, dobaviteljev in kupcev. Lahko se pojavijo tudi znotraj podjetja, kot sta npr. slabo vodenje podjetja in slaba izobraženost vodilnih kadrov. Večina podjetij pravočasno odkrije vpliv negativnih dejavnikov, a glavna težava je, kako jih odpraviti, da bodo v čim manjši meri prizadeli poslovanje. Podjetja, ki ne morejo ali ne znajo odpraviti teh dejavnikov, se poskušajo na neki način ozdraviti z likvidacijo ali prisilno poravnavo. Če so pri tem uspešna, lahko nadaljujejo poslovanje, če ne, jih doleti stečaj.

Cilj diplomskega dela je prikazati potek stečajnega postopka in analizirati njegove stroške. V diplomskem delu zasledujem problem stroškov stečajnega postopka z namenom opredeliti njihovo višino. V prvem poglavju predstavljam pojem stečaja in vzroke zanj. Mnenj o stečaju in vzrokih zanj je veliko, zato povzemam opredelitve različnih avtorjev. Navajam tudi zakonsko podlago, ki ureja stečajni postopek.

V drugem poglavju opredeljujem celotni potek stečajnega postopka. Uvodoma pojasnim, katere interese zasleduje in kateri organi nastopajo v njem. V nadaljevanju predstavljam predlog za njegov začetek. Za upnike je pomembno, kdaj se stečajni postopek začne, saj ob tem prijavijo svoje terjatve in pravice. Po prijavi vseh terjatev sledita unovčenje dolžnikovega premoženja in s tem oblikovanje stečajne mase. Zadnji del stečajnega postopka zajema bistvo celotnega stečajnega postopka – poplačilo upnikov.

Tretje poglavje je obširnejše. Namenjeno je analizi stroškov, ki nastanejo med stečajnim postopkom. Večji del analize stroškov zajemajo nagrade stečajnemu upravitelju, ker so bile v zadnjem času medijsko zelo izpostavljene. Ostali del je namenjen preostalim stroškom, ki nastanejo med stečajnim postopkom. Z namenom boljše analize sem imela intervju s stečajnim upraviteljem, zato sem podala njegova mnenja in komentarje o stroških stečajnega postopka. Podpoglavje zajema primerjavo stroškov stečajnega postopka v Sloveniji z drugimi državami.

V četrtem poglavju opredelim predračun in njegov namen. Na koncu poglavja naredim primerjavo odstopanja predračuna stečajnih stroškov od dejanskih stroškov, ki so nastali med stečajnim postopkom.

1 OPREDELITEV STEČAJA IN VZROKI ZANJ

Opredelitev stečaja

Opredelitve stečaja se v Zakonu o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju, ki ureja stečaj (ZFPPIPP – več o tem v poglavju 2 Zakonska podlaga), ter literaturi razlikujejo, vendar je iz vseh opredelitev mogoče razbrati, da je stečaj prenehanje pravnega subjekta zaradi njegovega slabega finančnega stanja. ZFPPIPP v 5. členu opredeljuje stečaj kot postopek, ki nastane zaradi insolventnosti. Insolventnost pa je opredeljena kot nelikvidnost ali dolgoročna plačilna nesposobnost (ZFPPIPP, 14. člen).

Lipovec in Savnik (1996, str. 9) opredeljujeta stečaj kot način prenehanja pravnega subjekta in ga primerjata s pojmom "smrt", saj je stečaj izredna situacija za podjetje, ker najprej pomeni prenehanje in ustavitev opravljanja dejavnosti, na koncu pa izbris iz registra.

Wittman (2006, str. 284) navaja, da se podjetja soočajo s stečajem, ker obveznosti do upnikov presežejo plačilno sposobnost dolžnika.

Prelič (2006, str. 33) navaja dve različni razlagi stečajnega postopka, ki se uporabljata v različnih pravnih sistemih. Ponekod je stečaj opredeljen kot splošni spor pred sodiščem, ki se zgodi med prezadolženim dolžnikom in njegovimi upniki ter med upniki samimi (lat. *concursum creditorum*¹). V drugih pravnih sistemih je stečaj opredeljen kot vrsta postopka, ki je namenjen poplačilu terjatev in ga vodijo upniki pod nadzorom sodišča.

Razlogi za stečaj

Podjetje je lahko neuspešno zaradi neugodnih dejavnikov na trgu, svoje nepravilne organizacije, izgube glavnih kupcev, težav pri pridobivanju finančnih sredstev, slabih odnosov z investitorji in izgube pomembnih zaposlenih. S pravnimi in pravočasnimi potezami lahko lastnik podjetja reši iz težav, v nasprotnem primeru podjetje doživi dokončen neuspeh – stečaj (Tajnikar, 2000, str. 7–9). Tičar (2009, str. 33) pravi, da se podjetja izraziteje soočajo s težavami na trgu, ki so vse pogostejše zaradi negotovih in negativnih gospodarskih gibanj. Veliko podjetij ni sposobno preživeti obdobja zmanjšane gospodarske rasti, kar vpliva tudi na njihov finančni položaj. Tako podjetja v času zmanjšane gospodarske rasti niso zmožna spoštovati pogodbenih obveznosti, kar jih vodi v številne insolventne postopke.

Med najpomembnejše vzroke za stečaj Lipovec in Savnik (1996, str. 13) uvrščata tiste, ki so nepredvidljivi in hitro učinkovalni t. i. notranji vzroki v poslovnem subjektu (sposobnosti lastnikov, poslovodstvene strukture, strategija vodenja poslov itd.). Vzroki pripeljejo do razloga za stečaj. Puharič (2004, str. 153–154) pojasni dva stečajna razloga: insolventnost in prezadolženost dolžnika. Insolventnost definira kot dolžnikovo nezmožnost izpolnjevanja

¹ »Spopad več upnikov glede dolžnikovega premoženja.« (Prelič, 2006, str. 9)

obveznosti, prezadolženost dolžnika² pa nastane, kadar so dolžnikovi dolgovi večji od njegovega premoženja.

Šlamberger (2008, str. 8) poudarja, da se insolventnost in prezadolženost pojavljata hkrati. Kajti ko dolžnik postane insolventen, poskuša rešiti krizo tako, da se zadolžuje, kar pa ga na koncu pripelje do še večje krize – prezadolženosti.

2 ZAKONSKA PODLAGA

Temeljna pravila o stečajnih postopkih v Sloveniji ureja Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (Ur. l. RS, št. 126/2007, v nadaljevanju ZFPPIPP), ki je začel veljati 15. januarja 2008. Zakon spremljajo tri spremembe in dopolnitve, in sicer ZFPPIPP-A (Ur. l. RS, št. 40/2009), ki je začel veljati 13. junija 2009, ZFPPIPP-B (Ur. l. RS, št. 59/2009), ki je začel veljati 31. julija 2009, in ZFPPIPP-C (Ur. l. RS, št. 52/2010), ki je začel veljati 15. julija 2010. ZFPPIPP skupaj s spremembami in dopolnitvami združuje ureditvi iz prej veljavnega zakona o finančnem poslovanju podjetij ter zakona o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji iz leta 1993.

ZFPPIPP med drugimi ureja postopke zaradi insolventnosti, se pravi postopek prisilne poravnave in stečajni postopek. Stečajni postopki so v ZFPPIPP razvrščeni v tri skupine, in sicer (Jovanovič, Novak Krajšek & Volk, 2008, str. 11):

- stečajni postopek nad pravno osebo, na katerega se nanaša tudi diplomsko delo;
- postopek osebnega stečaja;
- postopek stečaja zapuščine.

ZFPPIPP ima vrsto podrejenih predpisov. Pri analizi stroškov stečajnega postopka je treba uporabiti Tarifo nadomestil za objave v postopkih zaradi insolventnosti (Ur. l. RS, št. 93/2008, v nadaljevanju Tarifa nadomestil) ter Pravilnik o tarifi za odmero nagrade upravitelja v postopkih zaradi insolventnosti in prisilne likvidacije ter stroških, do povrnitve katerih je upravitelj v teh postopkih upravičen (Ur. l. RS, št. 91/2008, v nadaljevanju Pravilnik), in dve spremembi in dopolnitvi tega pravilnika (Ur. l. RS, št. 119/2008 in Ur. l. RS, št. 53/2009).

² Insolventna oseba, nad katero se vodi stečajni postopek (ZFPPIPP, 223. člen).

3 STEČAJNI POSTOPEK

Stečaj le ni tako negativen, kot se zdi sprva, saj zasleduje uresničitev interesov upnikov in gospodarstva. Interes upnikov Plavšakova (2008, str. 165–166) razlaga kot doseganje plačila svojih terjatev, tako da se v stečajnem postopku unovči vse premoženje dolžnika in denarno dobroimetje, ki je doseženo z unovčenjem. Đorđević (2000, str. 37) poleg unovčenja dolžnikovega premoženja poudarja namen sočasnega in sorazmernega poplčila terjatev upnikov. Razlaga tudi interes gospodarstva, in sicer izključitev nesposobnega dolžnika iz gospodarskega in pravnega prometa.

Pri stečaju je najbolj poudarjen upniški interes. Zato je za upnika, ki ima pravico zahtevati od dolžnika, da opravi izpolnitveno ravnanje, pomembno, da je seznanjen z organi, ki nastopajo v stečajnem postopku, ker se bo večkrat srečeval z njihovimi odločitvami (ZFPPIPP, 20. člen). Poleg tega mora biti seznanjen z nalogami, ki so jih organi dolžni opraviti. Organi stečajnega postopka so sodišče, stečajni upravitelj (ZFPPIPP, oddelek 3.6.) in upniški odbor (ZFPPIPP, oddelek 3.5.).

Glavni organ stečajnega postopka je **sodišče**, ki odloča v postopku zaradi insolventnosti, ki ga vodi sodnik posameznik. V stečajnem postopku nad pravno osebo je pristojno okrožno sodišče (ZFPPIPP, 51. in 53. člen). Naloge in pristojnosti sodišča so odločilne za vsako dejanje v stečajnem postopku. V celotnem diplomskem delu opisujem naloge in pristojnosti sodišča, kot so izdaje sklepa o začetku stečajnega postopka, sklepa o prodaji dolžnikovega premoženja, sklepa o končanju stečajnega postopka itd.

Stečajni upravitelj je opredeljen kot organ, ki ima dovoljenje za opravljanje funkcije upravitelja. Zastopati mora dolžnika ter voditi posle pri unovčenju stečajne mase (podpis kupoprodajnih pogodb) in uresničevanju pravic dolžnika (prekinitev in sklepanje najemnih pogodb, pogodbe o nalaganju dolžnikovega dobroimetja), opravljati pravna dejanja v zvezi s preizkusom terjatev (odnosi z upniki in dolžnikovimi dolžniki) ter opravljati ostale naloge in pristojnosti, ki so določene z zakonom. Pri opravljanju svojih pristojnosti in nalog mora ravnati vestno, pošteno in z ustrezno profesionalnostjo, poleg tega mora varovati in uresničevati interese upnikov. Za svoje delo je nagrajen. Več o nagradah upravitelju je obravnavano v podpoglavju 4.1.1 Stroški stečajnega upravitelja. Ob kršitvah svojih obveznosti je upravitelj odgovoren upnikom za škodo, ki jo je povzročil. V ZFPPIPP je določeno, da se seznam upraviteljev objavi na spletni strani Agencije za javnopravne evidence in storitve (v nadaljevanju AJPES). Iz splošnega seznama upraviteljev, objavljenega 16. avgusta 2010, je vidno, da so v Sloveniji takrat delovali 104 stečajni upravitelji (Splošni seznam upraviteljev, 2010).

Upniški odbor je opredeljen kot organ upnikov, ki se sestavi na njihovo zahtevo. V postopku zaradi insolventnosti opravlja dejanja za uresničevanje interesov upnikov. Njegove naloge in pristojnosti so podrobneje določene v ZFPPIPP, njegove glavne pristojnosti pa so obravnavanje upraviteljevih poročil in odločanje o mnenju ali soglasju. In sicer, upniški odbor

pona mnenje o končanju nujnih poslov stečajnega dolžnika, o prodaji premoženja stečajnega dolžnika, o načrtu poteka stečajnega postopka in o predračunu stroškov stečajnega postopka ter soglasje za nadaljevanje poslovanja stečajnega dolžnika in za sklenitev prodajne pogodbe. Ostale pristojnosti upniškega odbora podrobneje določa ZFPPIPP.

3.1 Potek stečajnega postopka

Potek stečajnega postopka določa ZFPPIPP in ga morajo upoštevati vsi udeleženci v stečajnem postopku. Udeleženci morajo poznati svoje obveznosti, dolžnosti in pravice, ki jih določa ZFPPIPP. Za spremljanje poteka stečajnega postopka je vsakemu na voljo spletna stran AJPES-a (<http://www.ajpes.si>), kjer lahko spremlja vsako dejanje za določeni stečajni postopek.

Stečajni postopek se deli na dve fazi. Prva se imenuje predhodni stečajni postopek, ki se začne z vložitvijo predloga o začetku stečajnega postopka, druga pa glavni stečajni postopek, ki se začne z izdajo sklepa sodišča o začetku stečajnega postopka. V teoriji se fazi za delitev stečajnega postopka imenujeta faza odločanja o začetku stečajnega postopka in faza vodenja stečajnega postopka (Gale Robežnik & Kruhar Puc, 2005, str. 114).

3.2 Predhodni stečajni postopek

Predhodni stečajni postopek je prva faza stečajnega postopka. Za uvedbo stečajnega postopka ni dovolj le razlog za stečaj (insolventnost ali plačilna nesposobnost dolžnika), temveč je treba predlagati začetek stečajnega postopka. Po 231. členu ZFPPIPP je upravičeni predlagatelj dolžnik, osebno odgovorni družbenik dolžnika, upnik ter Javni jamstveni in preživninski sklad Republike Slovenije³. Predlagatelji predlagajo začetek stečajnega postopka s predlogom za začetek stečajnega postopka (v nadaljevanju predlog), katerega vsebina se razlikuje glede na predlagatelja. Če predlog vloži upnik ali Javni jamstveni in preživninski sklad Republike Slovenije, predlog vsebuje identifikacijske podatke o dolžniku, zahtevke, da sodišče začne stečajni postopek, opis dejstev, opis okoliščin in dokaze, iz katerih je razvidno, da je dolžnik insolventen. Poleg naštetega mora upnik predlogu priložiti morebitne listinske dokaze o tem, da dolžnik zamuja s plačilom terjatve. Če je predlagatelj dolžnik ali osebno odgovorni družbenik, se dolžnikova insolventnost domneva⁴. Predlog pa vsebuje identifikacijske podatke o dolžniku in zahtevke, da sodišče začne stečajni postopek (ZFPPIPP, 232. in 234. člen).

Vsak predlagatelj mora predlogu priložiti dokaze o plačilu predujma za kritje začetnih stroškov stečajnega postopka (ZFPPIPP, 233. člen, v nadaljevanju predujem). Z uvedbo novele ZFPPIPP-A sta nastali dve temeljni spremembi: plačila takse za sklep o začetku

³ Jamstveni sklad je namenjen zagotavljanju pravic delavcev, ki jim je delovno razmerje prenehalo zaradi insolventnosti delodajalca. Preživninski sklad je namenjen zagotavljanju pravice do nadomestila preživnine tistim otrokom, ki jim je določena preživnina, vendar je preživninski zavezanci ne plačujejo (Jamstveni in preživninski sklad Republike Slovenije, 2009).

⁴ Če se ne dokaže drugače, se domneva, da je dolžnik insolventen (ZFPPIPP, 234. člen).

stečajnega postopka ter nepopolnega predloga in neplačila predujma. Novela v 16. členu odpravlja plačilo takse za sklep o začetku stečajnega postopka, v 17. členu pa določa, da ob nepopolnem predlogu ali neplačilu predujma sodišče predlagatelju izda sklep o dopolnitvi, ki določa, da se v 15 dneh dopolni predlog oziroma plača predujem; če predlagatelj tega ne stori, se predlog zavrže. Če je predlagatelj pravna oseba, ki nima sredstev za založitev predujma, je upravičen do brezplačne pravne pomoči, in tako mu ni treba založiti predujma.

ZFPPIPP v 233. členu določa nadomestila, ki so zajeta v predujem. Zneske nadomestil določajo podrejeni predpisi zakona, ki brez davka na dodano vrednost skupaj znašajo 3.414,50 EUR. Predujem sestavljajo naslednja nadomestila:

- znesek pavšalnega nadomestila za objave, ki ga določa Tarifa nadomestil, v stečajnem postopku nad pravno osebo znaša 100 EUR (Tarifa nadomestil, 2. člen);
- znesek najnižjega nadomestila upravitelju za izdelavo otvoritvenega poročila znaša po Pravilniku 1.420,50 EUR (3. člen spremembe Pravilnika Ur. l. RS, št. 53/2009);
- pavšalni znesek za kritje drugih stroškov stečajnega postopka, ki se konča brez razdelitve upnikom, znaša 1.894,00 EUR (7. člen spremembe Pravilnika Ur. l. RS, št. 53/2009).

3.3 Glavni stečajni postopek

Po predhodnem stečajnem postopku nastopi druga faza stečajnega postopka. Imenuje se glavni stečajni postopek, ki se začne z izdajo sklepa o začetku stečajnega postopka (v nadaljevanju sklep), ki ga izda sodišče. Podrobnosti vsebine sklepa, ki je določena v 242. členu ZFPPIPP, prikazuje Priloga 1. Iz Priloge 1 je razvidno, da sklep vsebuje identifikacijske podatke o dolžniku, odločitev sodišča o začetku stečajnega postopka, imenovanje upravitelja, vrsto upravičenega predlagatelja (glejte podpoglavje 3.2 Predhodni stečajni postopek) ter možnost, potek in obseg pritožbe zoper sklepa. Sodišče mora, ko izda sklep, sočasno obvestiti upnike o začetku stečajnega postopka. To stori z izdajo oklica o začetku stečajnega postopka (v nadaljevanju oklic), kot je določeno v 243. členu ZFPPIPP (glejte primer v Prilogi 2). Oklic vsebuje predvsem pravila o prijavljanju terjatev, kar je v diplomskem delu podrobneje obravnavano v podpoglavju 3.3.3 Prijavljanje terjatev.

Lipovec in Savnik (1996, str. 37) poudarjata, da je dan objave oklica pomemben, ker takrat nastanejo pravne posledice stečajnega postopka. Te so najpomembnejše za dolžnika, saj takrat nastanejo omejitve oziroma prenehanja, ki zadevajo pravno in poslovno sposobnost dolžnika. Posledice ne zadevajo samo dolžnika, temveč tudi upnike, zaposlene in druge udeležence stečajnega postopka. ZFPPIPP v oddelku 5.3. deli pravne posledice na pododdelke. Nekatere od teh pravnih posledic so prenehanje veljavnosti dolžnikovih ponudb, odpoved najemnih in zakupnih pogodb, pretvorba nedenarnih terjatev v denarne, obrestovanje terjatev, prenos pooblastil na stečajnega upravitelja itd. S prenosom pooblastil upravitelj pridobi vsa pooblastila za vodenje in zastopanje stečajnega dolžnika v stečajnem postopku. Gale Robežnik in Kruhar Puceva (2005, str. 135) pravita, da se z začetkom stečajnega postopka namen dolžnikovega premoženja spremeni iz namena zagotavljanja podjetniških ciljev v namen poplačila terjatev upnikov.

Prelič (2006, str. 47) poudarja, da imajo pravne posledice več funkcij, in sicer je temeljna funkcija zaščita stečajnih upnikov, ostale pa zagotovijo pogoje za izvedbo stečajnega postopka (npr. prenos pooblastil na upravitelja) in zaščitijo stečajno maso (npr. prekinitev pravnih, ki so v teku).

3.3.1 Oblikovanje stečajne mase

Stečajna masa zajema vse dolžnikovo premoženje pred začetkom stečajnega postopka, premoženje, ki se doseže med stečajnim postopkom, ter premoženje, ki je bilo doseženo z unovčenjem stečajne mase (npr. prodaja dolžnikovega premoženja, izterjava njegovih terjatev), upravljanjem stečajne mase (npr. oddaja dolžnikovega premoženja v najem) in izpodbijanjem pravnih dejanj dolžnika (npr. tožbe) (ZFPPIPP, 224. člen). Pojem dolžnikovo premoženje pred začetkom stečajnega postopka Lipovec in Savnik (1996, str. 38) razlagata kot vsa osnovna sredstva, tako materialna kot nematerialna, drobni inventar, zaloge, denarna sredstva, finančne naložbe, stanovanja, počitniški objekti in terjatve, ki jih ima do svojih dolžnikov. V premoženje, ki ga dolžnik doseže med stečajnim postopkom, se šteje vse, kar je dolžnik ustvaril s poslovanjem (dokončanje nujnih poslov ali nadaljevanje proizvodnje) med stečajnim postopkom (Gale Robežnik & Kruhar Puc, 2005, str. 133).

Za stečajno maso veljajo pravila o razpolaganju z njo in namenu njene uporabe, zato ZFPPIPP v 225. in 226. členu opredeljuje naslednje stečajne mase:

- **splošna stečajna masa** sestavlja vse dolžnikovo premoženje, razen premoženja, ki spada v posebno stečajno maso;
- **posebna stečajna masa** je premoženje, ki je zavarovano z ločitveno pravico⁵;
- **razdelitvena masa** je del unovčene stečajne mase, ki je namenjena plačilu terjatev upnikov; Đorđević (2000, str. 42) pove preprosto, da je razdelitvena masa tista masa, ki je zmanjšana za stroške stečajnega postopka; znesek, ki ostane po plačilu stroškov stečajnega postopka, je namenjen poplačilu upnikom.

Plavšakova (2008, str. 168–169) z enačbami ponazarja razmerje med splošno stečajno in splošno razdelitveno maso, ki je prikazano z enačbo 1, ter razmerje med posebno stečajno in posebno razdelitveno maso, ki je prikazano z enačbo 2.

$$\text{Splošna razdelitvena masa} = \text{unovčena splošna stečajna masa} - \text{stroški stečajnega postopka} \quad (1)$$

$$\text{Posebna razdelitvena masa} = \text{unovčena posebna stečajna masa} - \text{stroški unovčenja} \quad (2)$$

Iz enačbe 1 vidimo, da je splošna stečajna masa zmanjšana za stroške stečajnega postopka (več o stroških stečajnega postopka v poglavju 4 Analiza stroškov stečajnega postopka). Enačba 2 nam prikazuje posebno maso, zmanjšano za stroške unovčenja te mase. Stroške, ki

⁵ Pravica, ki omogoča upniku prednostno plačilo terjatev iz vrednosti premoženja dolžnika. Upnik, ki ima pred začetkom stečajnega postopka terjatev zavarovano z ločitveno pravico, je ločitveni upnik (Plavšak, 2008, str. 34).

nastanejo pri unovčenju posebne stečajne mase, določa 226. člen ZFPPIPP, in sicer so to stroški ocene vrednosti premoženja, ki spada v posebno stečajno maso, stroški izvedbe prodaje premoženja in davek na promet nepremičnin ali druga obvezna dajatev, ki jo je treba plačati pri prodaji, strošek predpisanega ravnanja z odpadki (če je predmet posebne stečajne mase onesnažena premičnina ali nepremičnina), sorazmerni del nadomestila upravitelju, stroški, ki nastanejo pri izdelavi računovodskih izkazov, ter stroški arhiviranja in ostali stroški, povezani s končanjem stečajnega postopka. Za lažje razlikovanje med splošno in posebno maso v Prilogi 3 navajam Sliko 1 Razmerja med splošno in posebno stečajno oziroma razdelitveno maso.

3.3.2 Upniki in njihove terjatve

Za razumevanje pojma terjatev navajam definicijo Preliča (2006, str. 58), ki terjatev opredeljuje kot pravico, s katero lahko upnik zahteva določeno izpolnitev. Prelič poudarja, da začetek stečajnega postopka vpliva na terjatve upnikov do dolžnika in ne na terjatve, ki jih ima dolžnik, saj slednje obstajajo še naprej in sodijo v premoženje stečajnega dolžnika. Terjatve so različne, določene so v 20. in 21. členu ZFPPIPP, in sicer:

- **Nedenarna terjatev** je tista, pri kateri ima upnik pravico od dolžnika zahtevati izpolnitev nedenarne dajatve ali izvedbo storitve (npr. izročitev določenih predmetov, oprava določenih storitev).
- **Zavarovana terjatev** je tista, ki je zavarovana z ločitveno pravico, kar pomeni, da omogoča upniku prednostno plačilo terjatev.
- **Prednostna terjatev** daje imetniku prednost pri plačilu, nanaša se predvsem na delovna razmerja (plače, nadomestila plač, odškodnine, odpravnine itd.).
- **Podrejena terjatev** se na podlagi pravnega razmerja plača upniku šele po plačilu drugih nezavarovanih terjatev.
- **Navadna ali nezavarovana terjatev** je tista, ki ni ne prednostna ne podrejena. Predvsem so to terjatve manjših in srednjih dobaviteljev, kot npr. komunala, voda, elektrika.

Tako kot se terjatve razlikujejo, se razlikujejo tudi upniki, glede na prednosti, ki jih imajo. Lahko so t. i. ločitveni ali izločitveni upniki, ki so pred začetkom stečajnega postopka zavarovali svoje terjatve tako, da so na dolžnikovem premoženju pridobili določene pravice. Ločitveni upniki so tako pridobili ločitveno pravico, izločitveni pa izločitveno (Lipovec & Savnik, 1996, str. 52). Omenjeni pravici sta:

- **Ločitvena pravica** je pravica, ki omogoča upniku prednostno plačilo terjatev iz vrednosti premoženja dolžnika (Plavšak, 2008, str. 34). V večini primerov gre za hipoteke na premoženje stečajnega dolžnika, ki jih imajo predvsem banke.
- **Izločitvena pravica** je pravica lastnika premične stvari in lastninska pravica na nepremičnini (Jovanovič et al., 2008, str. 15). Imetnik pravice lahko zahteva, da se stvar izloči iz stečajne mase, ker ne pripada dolžniku (Gale Robežnik & Kruhar Puc, 2005, str. 195). Izločitvene pravice so predvsem na strojih ali investicijski opremi.

3.3.3 Prijavljanje terjatev

Prijava terjatve je upnikovo najpomembnejše dejanje, saj brez nje ne sodeluje v stečajnem postopku in posledično ni upravičen do sorazmernega dela stečajne mase. V praksi se pogosto dogaja, da upniki ne vedo, da se je začel stečajni postopek, in tako zamudijo rok za prijavo terjatev (Gale Robežnik & Kruhar Puc, 2005, str. 177). Roki za prijave terjatev so različni, na kar vplivata vrsta terjatve in čas njenega nastanka. Nekatere terjatve imajo trimesečni rok, druge enomesečnega, obstajajo tudi take, ki jih sploh ni treba prijaviti. Za upnika je pomembno, da ve, kakšne terjatve in pravice ima, ter da jih, če je sploh potrebno, prijavi v pravem času, kajti prepozno prijavljena terjatev do dolžnika po 296. členu ZFPPIPP preneha, prav tako preneha pravica (ločitvena ali izločitvena), če ni prijavljena pravočasno (ZFPPIPP, 298. in 299. člen).

Upnik mora prijaviti vse svoje terjatve, ki so nastale do začetka in po začetku stečajnega postopka, razen če zakon ne določa drugače. Terjatve, ki so nastale do začetka stečajnega postopka, mora prijaviti v treh mesecih po objavi oklica o začetku stečajnega postopka, če zakon ne določa drugega roka. Iz Priloge 2, v kateri je primer oklica o začetku stečajnega postopka, je razvidno, da mora biti prijava vložena v dveh izvodih, napisan je točen datum, do kdaj morajo upniki prijaviti svojo terjatev, prav tako pa tudi določilo, da mora upnik ob prijavi terjatve plačati sodno takso, ki pa se razlikuje glede na vsoto prijavljenih terjatev. Izjema so delavci dolžnika, ki so oproščeni plačila sodne takse. Znesek sodne takse določa taksna tarifa, ki jo ureja Zakon o sodnih taksah (Ur. l. RS, št. 37/2008, v nadaljevanju ZST-1). Sodna taksa se plača po 5. točki taksne tarife, ki določa količnik za odmero takse po 16. členu ZST-1 (ZFPPIPP, 59. in 296. člen).

ZFPPIPP določa, katere terjatve se prijavijo v enem mesecu. To so npr. terjatve, ki so nastale po začetku stečajnega postopka. Te terjatve nastanejo ob uresničitvi izpodbojne pravice⁶, razvezi vzajemno neizpolnjene dvostranske pogodbe⁷ ter uresničitvi odpovedne pravice⁸ in regresne terjatve⁹ (Plavšak, 2008, str. 227–228).

V stečajnem postopku pa ni treba prijaviti nekaterih prednostnih terjatev, ki so nastale po začetku stečajnega postopka, saj terjatve veljajo za pravočasno prijavljene z dnem, ko nastanejo. To so (ZFPPIPP, 21. in 296. člen):

- plače in nadomestila plač delavcem za obdobje od začetka stečajnega postopka do poteka odpovednega roka, ko je njihovo delo postalo nepotrebno;

⁶ Izpodbojna pravica daje imetniku pravice pravno možnost, da zahteva razveljavitev pogodbe ali drugega pravnega posla oziroma dejanja (Plavšak, 2008, str. 208).

⁷ »Dvostranska pogodba je pogodba, pri kateri je vsaka pogodbená stranka kot dolžnik zavezana opraviti svoje izpolnitveno ravnanje in hkrati kot upnik upravičena od druge stranke zahtevati, da opravi svoje nasprotno izpolnitveno dejanje« (ZFPPIPP, 24. člen).

⁸ »Z začetkom stečajnega postopka pridobi stečajni dolžnik pravico odpovedati najemne in zakupne pogodbe (odpovedna pravica), ki jih je sklenil pred začetkom stečajnega postopka, z enomesečnim odpovednim rokom [...]« (ZFPPIPP 248. člen).

⁹ Če član posloводства ali nadzornega sveta odškodninsko odgovarja, pridobi pravico zahtevati povrnitev plačanega (ZFPPIPP, 44. člen).

- odpravnine delavcem, ki jim je stečajni upravitelj odpovedal pogodbo o zaposlitvi zaradi nepotrebnosti njihovega dela zaradi stečajnega postopka;
- davki in prispevki za plače, nadomestila in neizplačane odpravnine zaradi prenehanja delovnega razmerja.

Ostale prednostne terjatve, ki jih je treba prijaviti, so plače in nadomestila za tri mesece pred začetkom postopka zaradi insolventnosti, odškodnine za poškodbe in poklicne bolezni ter neizplačane odpravnine zaradi prenehanja delovnega razmerja. Med prednostne terjatve spadajo tudi nezavarovane terjatve za plačilo davkov, ki so nastale v zadnjem letu pred začetkom stečajnega postopka (ZFPPIPP, 21. člen; ZFPPIPP-A, 2. člen).

ZFPPIPP v 60. členu določa, da lahko upnik z isto vlogo prijavi več terjatev, prav tako pa tudi določa vsebino prijave. Vsebina prijave terjatev se v grobem razlikuje glede na vrsto terjatve in uveljavljanje pravic, ki jih ima upnik. Vsaka prijavljena terjatev mora vsebovati zahtevek za priznanje terjatev, opis in dokaz dejstev, iz katerih izhaja utemeljenost zahtevka. Zahtevek mora vsebovati znesek glavnice terjatve, obresti in stroške terjatve ob upnikovem uveljavljanju obresti in stroškov. ZFPPIPP-C v 12. členu določa, da mora ob uveljavljanju prednostne terjatve (npr. plače in nadomestila plač) upnik k prijavi priložiti zahtevek za prednostno plačilo terjatev, pri uveljavljanju pogojne terjatve¹⁰ pa opis okoliščin nastanka terjatev.

Vsebini prijave pri nezavarovanih terjatvah je treba priložiti zahtevek za plačilo terjatev in podatek o denarnem računu dolžnika, za katerega se izkazuje morebitna terjatev. Prijava zavarovanih terjatev, ločitvenih in izločitvenih pravic je nekoliko podrobnejša, saj mora upnik pri prijavi ločitvene oziroma izločitvene pravice priložiti zahtevek za njeno priznanje. V zahtevku se opišejo premoženje, ki je predmet omenjenih pravic, in dejstva ter priloži dokaz dejstev za utemeljitev zahtevane pravice. Pri zavarovanih terjatvah je treba dodati še zahtevek za prednostno plačilo zavarovane terjatve in za plačilo nezavarovanega dela terjatve. V prijavi mora biti tudi podatek o denarnem računu upnika, na katerega se nakaže morebitni denarni znesek ob plačilu terjatev, za katerega se izkazuje terjatev (ZFPPIPP, 297.–299. člen).

3.3.4 Preizkus terjatev in pravic

Po prijavi terjatev in pravic upnikov mora stečajni upravitelj narediti preizkus terjatev in pravic. Tako naredi osnovni seznam preizkušenih terjatev in pravic, pri čemer za vsako terjatev in pravico napiše, ali je priznana ali prerekana (ZFPPIPP, 61. in 303. člen). Stečajni upravitelj na podlagi pregledane dokumentacije, iz katere izhajajo terjatve in pravice upnikov, presodi, ali bo terjatev oziroma pravico priznal ali jo prerekal (Lipovec & Savnik, 1996, str. 65).

¹⁰ Terjatev, ki izhaja iz preteklih dogodkov. Obstoje terjatve v prihodnosti je odvisen od prihodnjih neobvladljivih in negotovih dogodkov (Pogojna terjatev, 2010).

3.3.5 Unovčenje dolžnikovega premoženja

Po prijavi ter preizkusu terjatev in pravic sledi unovčenje dolžnikovega premoženja. Lipovec in Savnik (1996, str. 71) pravita, da je temeljni cilj unovčenja dolžnikovega premoženja, pridobiti čim večjo stečajno maso. Vendar Prelič (2006, str. 99) opozarja, da je treba za čim večjo stečajno maso najti neko ravnovesje med prodajno ceno in hitrostjo prodaje, kajti prodajna cena in hitrost prodaje poudarjata dilemo o medsebojnem nasprotju. Hitrejša prodaja naj bi pomenila manjši izkupiček od prodaje, zato je pomembno, da se postavi cilj, in sicer doseči čim hitrejšo in ugodnejšo prodajo dolžnikovega premoženja z različnimi načini prodaje.

Najboljši možen način prodaje je prodaja dolžnikovega premoženja kot poslovne celote, saj se tako ohrani podjetniška dejavnost, ki jo nadaljuje kupec dolžnikovega premoženja z uporabo kupljenih sredstev. S tem se upošteva funkcionalna povezanost posameznih delov. Najobičajnejši način prodaje dolžnikovega premoženja je prodaja po delih. Pri taki prodaji se dolžnikovi predmeti in pravice unovčijo posamezno (Gale Robežnik & Kruhar Puc, 2005, str. 141–142). ZFPPIPP v pododdelku 5.8.2 določa dejanja, ki so potrebna za prodajo dolžnikovega premoženja.

Pred začetkom prodaje dolžnikovega premoženja je treba oceniti njegovo vrednost. Pooblaščenec ocenjevalec¹¹ oceni vrednost premoženja, kar mora izdelati na podlagi tržne¹² in likvidacijske¹³ vrednosti. Če vrednosti premoženja ni mogoče oceniti na podlagi tržne in likvidacijske cene, mora upravitelj zbrati druge informacije za presojo najugodnejših pogojev prodaje. V tem primeru upravitelj objavi nezavezujoče zbiranje ponudb, ki pomeni javno vabilo k dajanju ponudb. Pri tem izhodiščna cena ni določena in dolžnik se ne zaveže, da bo sklenil prodajno pogodbo s tistim, ki ponudi najvišjo ceno.

Po ocenitvi dolžnikovega premoženja mora sodišče izdati sklep o prodaji, v katerem določi način prodaje, šele nato se lahko začne prodaja dolžnikovega premoženja. V vlogi prodajalca nastopa dolžnik, vendar poslovno voljo oblikuje in izjavlja stečajni upravitelj. Tako lahko dolžnik svoje premoženje proda na javni dražbi, z zavezujočim zbiranjem ponudb in neposrednim pogajanjem s kupcem. Pri prodaji na javni dražbi, ki pomeni javno vabilo k dajanju ponudb, se dolžnik zaveže skleniti prodajno pogodbo s tistim, ki bo na dražbi ponudil najvišjo ceno. Pri zavezujočem zbiranju ponudb je izhodiščna cena določena. Dolžnik se zaveže, da bo prodajno pogodbo sklenil s tistim, ki bo ponudil najvišjo ceno, če več ponudnikov ponudi isto ceno, pa s tistim, ki ponudi najkrajši rok plačila. Če sta omenjena načina prodaje neuspešna, se lahko pogodba o prodaji sklene tudi z neposrednim pogajanjem s kupcem. Na ta način se pogodba lahko sklene le, če je kupec dal svojo ponudbo v postopku nezavezujočega zbiranja ponudb pred začetkom neposrednih pogajanj.

¹¹ Fizična oseba z dovoljenjem za opravljanje nalog pooblaščenega ocenjevalca vrednosti podjetja, ki mora delovati po zakonu, ki ureja revidiranje (ZFPPIPP, 25. člen).

¹² Vrednost, ki temelji na tržni primerjavi (Plavšak, 2008, str. 250).

¹³ »Likvidacijska vrednost se lahko razume tudi kot ocenjena vrednost čistega pritoka denarja, doseženega pri likvidaciji oziroma stečaju podjetja z udenarjenjem njegovih sredstev ali obveznosti do njihovih virov« (Likvidacijska vrednost, 2010).

Po uspeli prodaji dolžnikovega premoženja mora kupec v znak sklenitve prodajne pogodbe plačati aro v roku, določenem v pogodbi, vendar najkasneje v 5 delovnih dneh. Kupec mora za kupljene stvari nakazati kupnino v 3 mesecih. Kupnina, ki je dosežena s katerikoli načinom prodaje, gre v stečajno maso. Vendar če obstaja na kupljeni stvari ločitvena pravica, gre ta kupnina v posebno stečajno maso, iz katere se potem poplačajo ločitveni upniki. Kupec tako na kupljeni stvari nima nobenih bremen, saj s plačilom kupnine preneha zastavna pravica ali hipoteka, pravica do prepovedi odtujitve in obremenitve, osebna služnost, stvarno breme ali stavbna pravica tretjih oseb. Če se zgodi najboljši možen način prodaje – prodaja poslovne celote –, pa kupec s kupnino pridobi pravice in obveznosti. Nekatere izmed pravic so lahko lastninska pravica, koncesija za opravljanje storitev, licenca za uporabo pravic intelektualne lastnine, pravica do najema, pravica uporabe imena itd. S plačilom kupnine na kupca preidejo tudi obveznosti in javnopravna bremena. Vendar je treba opozoriti, da pri prodaji poslovne celote prav tako prenehajo pravice tretjih oseb (zastavna pravica, hipoteka itd.). Prodaja dolžnikovega premoženja je končana, ko upravitelj predloži predlog prodajne pogodbe sodišču. Ko sodišče poda soglasje k prodajni pogodbi, je prodaja dolžnikovega premoženja zaključena.

3.3.6 Poplačilo upnikov

Izkupiček od prodaje dolžnikovega premoženja predstavlja stečajno maso, ki pa je v prvi vrsti namenjena poplačilu stroškov stečajnega postopka, šele nato se poplačajo terjatve upnikov. Vendar višina poplačila terjatev ni odvisna od vrstnega reda prijavljanja terjatev ali od roka prijave terjatev, pač pa poteka po zaporedju, ki je določen z zakonom¹⁴ (Lipovec & Savnik, 1996, str. 79). Najprej se poplačajo prednostne, nato navadne, na koncu pa še podrejene terjatve, kot določa ZFPPIPP v 359. členu. Če se zaradi premajhne stečajne mase ne morejo plačati vse zgoraj naštetje terjatve, se vse terjatve zgoraj omenjenega vrstnega reda plačajo v deležu, ki ga prikazuje enačba 3 (Hieng, 2002, str. 34):

$$\% \text{ poplačila upnikom} = \frac{\text{znesek, namenjen za izplačilo terjatev upnikom}}{\text{znesek celotnih priznanih terjatev upnikov}} \times 100 \quad (3)$$

Števec enačbe (3) zajema znesek, ki je namenjen izplačilu terjatev upnikov, z drugimi besedami: to je znesek razpoložljive razdelitvene mase. V imenovalcu enačbe (3) je znesek celotnih priznanih terjatev upnikov, z drugimi besedami: to je znesek vseh terjatev vrstnega reda (prednostne, navadne in podrejene), ki jih je treba upoštevati pri razdelitvi.

Zelo redko se zgodi, da vsa razdelitvena masa ni razdeljena, kljub temu da so bili upniki poplačani v celoti. V takem primeru pride do končne razdelitve, kar pomeni, da se ostanek razdelitvene mase razdeli med družbenike dolžnika v sorazmerju z njihovimi deleži. Včasih premoženja, ki sestavlja stečajno maso, ni mogoče unovčiti ali pa bi z unovčenjem nastali nesorazmerni stroški. V takem primeru se premoženje razdeli glede na njegovo vrsto, in sicer v primeru (ZFPPIPP, 359. in 373. člen; ZFPPIPP-C, 66. člen):

¹⁴ Izjema so ločitveni upniki, kajti ti se poplačajo iz posebne razdelitvene mase (Lipovec & Savnik, 1996, str. 80).

- poplačila vseh terjatev se ostalo premoženje razdeli družbenikom stečajnega dolžnika v sorazmerju z njihovimi deleži;
- nezadostne razdelitvene mase za celotno plačilo terjatev posameznega vrstnega reda, kot je opredeljeno na začetku tega podpoglavja, se vse terjatve tega vrstnega reda plačajo v deležu, kot ga prikazuje enačba 3.

Če upniki ali družbeniki stečajnega dolžnika ne pristanejo na prevzem premoženja, se tako premoženje glede na vrsto prenese ali na lokalno skupnost ali na Republiko Slovenijo (ZFPPIPP-C, 66. člen):

- če je premoženje onesnažena nepremičnina ali odpadki in stečajna masa ne zadošča za poplačilo sanacijskih stroškov, se premoženje prenese na Republiko Slovenijo, prav tako se prenese tudi vse ostalo premoženje (razen nepremičnin in denarnega dobroimetja), če pristane na prevzem;
- ostale nepremičnine se prenesejo na lokalno skupnost, kjer se nepremičnina nahaja.

3.3.7 Končanje stečajnega postopka

Stečajni postopek se konča z razdelitvijo stečajne mase upnikom ali brez nje. Stečajni postopek, v katerem je bila stečajna masa razdeljena, se zaključi tako, da najprej upravitelj sestavi končno poročilo, ki ga predloži sodišču. Sodišče nato odloči o končanju stečajnega postopka in odmeri zadnji del nagrade stečajnemu upravitelju. Stečajni postopek se dokončno konča, ko se stečajni dolžnik izbriše iz sodnega registra. Končanje stečajnega postopka brez razdelitve upnikom se zgodi ob zelo majhni stečajni masi, ki ne zadošča niti za poplačilo stroškov stečajnega postopka. V takem primeru podata stečajni upravitelj in upniški odbor mnenje, da se stečajni postopek konča brez razdelitve upnikom, in če se sodišče tako odloči, se navedeno tudi stori. Dolžnikovo premoženje pa se uporabi za kritje stroškov stečajnega postopka. Prenos ostalega premoženja je odvisen od vrste le-tega, kar je podrobneje razloženo v zadnjih dveh odstavkih podpoglavja 3.3.6 o Poplačilo upnikov (ZFPPIPP, 375., 377. – 378. člen; ZFPPIPP-C, 66. – 67. člen).

Po zaključenem stečajnem postopku se lahko zelo redko dogodi, da se odkrije t. i. pozneje najdeno premoženje. V tem primeru se stečajni postopek začne znova. Upnikom terjatev ni treba prijaviti znova, saj se upoštevajo tiste, ki so bile prijavljene v stečajnem postopku pred pozneje najdenim premoženjem. Če je bil stečajni postopek končan brez razdelitve upnikom, ne da bi bila v tem postopku opravljena prijava in preizkus terjatev, se ta dejanja opravijo v stečajnem postopku nad pozneje najdenim premoženjem (ZFPPIPP, 380. člen).

4 ANALIZA STROŠKOV STEČAJNEGA POSTOPKA

Za raziskovalni del diplomskega dela sem opravila intervju v Insolvenčni pisarni Celje, Tomaž Kos, s. p. Z intervjujem sem želela ugotoviti, koliko približno znašajo stroški stečajnega postopka. Zanimalo me je tudi mnenje stečajnega upravitelja o nagradah, do katerih so upravičeni stečajni upravitelji.

Na moja vprašanja je odgovarjal stečajni upravitelj Tomaž Kos, univ. dipl. ekon., ki ima dovoljenje ministrstva za pravosodje za opravljanje funkcije stečajnega upravitelja in upravitelja prisilne poravnave. Ukvarja se z ekonomsko-poslovnim svetovanjem, načrtovanjem, pripravo in presojo poslovnih načrtov in projektov ter svetovanjem v insolventnih postopkih. G. Kos je bil 6 let (30. 6. 2003–18. 9. 2009) predsednik društva stečajnih upraviteljev v Sloveniji. V 13 letih delovanja kot stečajni upravitelj je opravil 206 stečajnih postopkov, kar ga po številu opravljenih stečajnih postopkov uvršča v sam vrh lestvice slovenskih stečajnih upraviteljev.

Vodenje stečajnega postopka obsega veliko dela, ki ga stečajni upravitelj v določenem času ne more opraviti sam. G. Kosu ima med 4 in 5 zaposlenih, ki mu pomagajo pri delu. Kljub temu je za vsa dejanja osebno odgovoren.

Zaradi izvedbe aktivnosti, potrebnih za potek stečajnega postopka, nastajajo stroški stečajnega postopka. Na vprašanje, koliko približno znašajo vsi stroški stečajnega postopka, mi je g. Kos odgovoril, da je višina stroškov odvisna od problematike in ekstremov, ki nastajajo v posameznih stečajnih postopkih. Stroški lahko znašajo od 5 pa tudi do 80 odstotkov stečajne mase. Pri manjših podjetjih so stroški lahko tako visoki, da se vsa stečajna masa porabi za pokritje stečajnih stroškov.

Stroške stečajnega postopka ZFPPIPP v 355. členu deli na tekoče in občasne. G. Kos je povedal, da se tekoči stroški nanašajo na izvedbo mesečnih aktivnosti med stečajnim postopkom (plače, elektrika, voda itd.) in v povprečju znašajo 60 odstotkov vseh stroškov, ki nastanejo v stečajnem postopku. V večini primerov med najvišje tekoče stroške spadajo stroški ugotavljanja in zavarovanja premoženja stečajnega dolžnika ter računovodske in administrativne storitve. Občasni stroški nasprotno od tekočih ne nastajajo mesečno pri izvedbi stečajnega postopka, ampak se običajno pojavijo enkrat med celotnim stečajnim postopkom, kot sta npr. strošek ocenitve vrednosti premoženja stečajnega dolžnika, davek na promet nepremičnin, ekologija, arhiviranje itd. V nadaljevanju sledi podrobnejša razdelitev tekočih in občasnih stroškov.

4.1 Tekoči stroški

Tekoči stroški so tisti, ki nastanejo mesečno zaradi izvedb aktivnosti, potrebnih za vodenje stečajnega postopka. To so:

- stroški upravitelja;
- stroški plač in drugih nadomestil osebam, ki opravljajo posle za potrebe stečajnega postopka;
- stroški objav;
- stroški računovodskih, administrativnih in drugih storitev;
- zavarovalne premije za zavarovanje premoženja, ki spada v stečajno maso;
- pravdni stroški stečajnega dolžnika v postopkih;
- davek na dodano vrednost ali davek na promet nepremičnin v zvezi s prodajo dolžnikovega premoženja;

- plačilo razlike pravnih posledic odstopa od vzajemno neizpolnjene dvostranske pogodbe;
- drugi stroški.

4.1.1 Stroški stečajnega upravitelja

V stroške stečajnega upravitelja spadajo nagrade, do katerih je upravičen stečajni upravitelj, ter stroški, ki jih ima upravitelj pri opravljanju nalog in pristojnosti v stečajnem postopku. Stroški in nagrade upravitelja so podrobneje urejeni v ZFPPIPP od 103. do 105. člena.

Nagrade in stroški stečajnega upravitelja so podrobneje določeni v posebnem pravilniku, ki ga je na podlagi ZFPPIPP sprejelo ministrstvo za pravosodje 17. septembra 2008, in sicer je to Pravilnik o tarifi za odmero nagrade upravitelja v postopkih zaradi insolventnosti in prisilne likvidacije ter stroških, do povrnitve katerih je upravitelj v teh postopkih upravičen, ki je bil objavljen v Uradnem listu RS št. 91/2008 (v nadaljevanju Pravilnik) in začel veljati 1. oktobra 2008. Ministrstvo za pravosodje je sprejelo dve različici sprememb in dopolnitve pravilnika. Prva sprememba in dopolnitev je bila sprejeta 5. decembra 2008 in objavljena v Uradnem listu RS št. 119/2008. Druga sprememba pa je bila sprejeta 8. julija 2009 in objavljena v Uradnem listu RS št. 53/2009.

Pravilnik v 1. členu ureja tarifo za odmero nagrade upraviteljem, pavšalno nadomestilo za prevzem poslov razrešenega upravitelja, stroške, do katerih je upravičen stečajni upravitelj, in pavšalni znesek za kritje drugih stroškov stečajnega postopka, če se konča brez razdelitve upnikom.

4.1.1.1 Nagrade stečajnega upravitelja

Nagrade pred spremembo in dopolnitvijo ZFPPIPP ter Pravilnika

Pred približno enim letom se je začelo v medijih govoriti o nagradah stečajnih upraviteljev. Ena najbolj odmevnih je bila nagrada stečajni upraviteljici Industrije usnje Vrhnika (IUV) Nataši Gibičar Toš, kateri naj bi sodišče prisodilo skoraj 190.000 EUR. Lahko bi rekli, da je bil to povod za omejevanje nagrad in začetek kritik glede njihove višine. Stečajni upniki IUV so pozvali ministra za pravosodje Aleša Zalarja na takojšnje ukrepanje na področju nagrad upraviteljem. Očitali so mu, da zakonodaja skrbi za dobičkonosne interese upraviteljev, namesto da bi si prizadevala za najboljše sorazmerno poplačilo upnikov. Krivec za tako visoke nagrade naj bi bilo ministrstvo za pravosodje, ker ni pravočasno omejilo nagrad. Minister Zalar je dejal, da ne on, ne ministrstvo, ne parlament niso bili obveščeni, kakšne so pravzaprav težave z izplačevanjem nagrad stečajnim upraviteljem (Jesenšek, 2009 a in 2009 b).

Nagrade stečajnih upraviteljev bi lahko primerjali s tajkunskimi zaslužki, kot piše časnik Večer. Zaradi vse večjih kritik v javnosti je državni zbor naročil analizo nagrad stečajnih upraviteljev med obdobjem od 1. 10. 2008 do 3. 8. 2009. Nagrade, ki so bile razdeljene v omenjenem času, se nanašajo na stečajne postopke pred »Zalarjevo reformo« (pred

spremembo in dopolnitvijo ZFPPIPP in Pravilnika). Analiza je pokazala, da je bilo 6 milijonov EUR nagrad razdeljenih 84 stečajnim upraviteljem. V Tabeli 1 je prikazanih 14 nagrad stečajnim upraviteljem. Vidimo, da sta stečajna upravitelja Štefan Veren in Brane Gorše dobila vsak po dve nagradi, kar skupaj za štiri nagrade znaša skoraj 900.000 EUR (Jager, 2009, str. 3).

Tabela 1: Najdražji stečaji po sklepih sodišč

Podjetje	Znesek nagrad upravitelju	Upravitelj
Avtomontaža bus	402.996,00	Štefan Veren
Videm	346.531,00	Branko Ogorevc
Elan	233.873,39	Andrej Marinc
Lesna Pohištvo	209.783,27	Tone Kozelj
Pletenina	205.457,94	Štefan Veren
Industrija usnja Vrhnika (IUV)	189.236,10	Nataša Gibičar Toš
Hranilnokreditna služba Sicura	167.702,89	Brane Gorše
Citrus	156.769,45	Mojca Breznik
Gidgrad	127.207,00	Milorad Vidović
Hidro Koper	119.317,75	Brane Gorše
Zvezda Diana	105.944,78	Štefan Ščap
Lesna Radlje	100.550,09	Miran Kos
Pivovarna Tara	91.643,99	Tomaž Kos
TAM Metalurgija	90.633,24	Janez Rupnik, Mirko Žagar, Vera Zavrl

Vir: Jager, 2009, str. 3.

Začeli so se pojavljati dvomi o zakonitosti pri visokih odmerah nagrad stečajnim upraviteljem. Približno en teden pred 11. julijem 2009, ko je začela veljati novela ZFPPIPP-A, ki omejuje višine nagrad, se je zgodilo nekaj skoraj pričakovanega. Sodišča naj bi med 2. in 11. julijem 2009 odmerila nagrado stečajnim upraviteljem (po Pravilniku, ki je začel veljati 1. 10. 2008) v 34 stečajnih postopkih. Kakor kažejo podatki, so odmerili toliko nagrad v prvi polovici lanskega leta v povprečju enega meseca. Okrožna sodnica na ljubljanskem sodišču Jelka Rozman naj bi v tem omenjenem času izdala največ sklepov o nagradah. Stečajnemu upravitelju Avtomontaže Bus in Pletenine ter stečajnemu upravitelju Hranilnokreditne službe Sicura naj bi skupaj odmerila nagrade v vrednosti okoli 776.000 EUR. Iz Tabele 1 je razvidno, da sta to Štefan Veren in Brane Gorše. Nadomestila, ki jih je odmerila Jelka Rozman, je višje sodišče v Ljubljani pozneje razveljavilo, kot piše na spletni strani Radiotelevizije Slovenija (Visoke nagrade stečajnih upraviteljev pod drobnogledom, 2010). G. Kos me je opozoril, da Tabela 1 predstavlja izdane sklepe sodišč, ki v veliki večini niso pravnomočni. Višja sodišča so omenjene zneske oddala v ponovno odločanje, zaradi pritožb upnikov.

Nagrade po spremembi in dopolnitvi ZFPPIPP ter Pravilnika

Po spremembi in dopolnitvi ZFPPIPP ter Pravilnika najvišja nagrada upravitelja znaša 80.000 EUR. Upravitelj lahko za otvoritveno poročilo dobi največ 20.000 EUR, za nadomestilo za preizkus terjatev največ 10.000 EUR in za nadomestilo za unovčenje stečajne mase največ 50.000 EUR.

Stečajni upravitelj ima pravico do nagrade za svoje delo, če dela ne opravi korektno, je razrešen zaradi kršitve svojih obveznosti in tako nima te pravice. Ob tem velja omeniti, da nagrada v tem pomenu predstavlja plačilo stečajnemu upravitelju za opravljeno delo. Upravičen je zahtevati nagrado v dveh delih: prvi del v višini 90 odstotkov in drugi del v višini 10 odstotkov, ko sodišču odda končno poročilo o stečajnem postopku (ZPFFIFF, 103.–104. člen). Prvi del nagrade v višini 90 odstotkov zajema naslednja nadomestila (Novak Krajšek, 2010, str. 37):

- nadomestilo za izdelavo otvoritvenega poročila;
- nadomestilo za preizkus terjatev;
- nadomestilo za unovčenje in razdelitev stečajne mase.

Nadomestilo za izdelavo **otvoritvenega poročila** znaša 0,1 % od vrednosti premoženja (sredstev), ki je izkazana v otvoritveni bilanci stanja stečajnega dolžnika. Znesek najnižjega nadomestila je 1.420,50 EUR, najvišjega pa 20.000 EUR. Pravilnik določa, da se omenjeno nadomestilo (0,1 % od vrednosti premoženja, izkazanega v otvoritveni bilanci stanja stečajnega dolžnika) lahko zviša oziroma zniža za največ 20 odstotkov, ob obstoju nesorazmerja med vrednostjo premoženja ter številčnostjo in vrstami premoženja. Prav tako pravilnik dopušča še do največ 20-odstotno zvišanje, če upravitelj samostojno opravi nekatere storitve, kot so računovodske in administrativne. Vendar po omenjenih zvišanjih nadomestilo ne sme preseči najvišjega možnega nadomestila, ki je omejeno na 20.000 EUR (Pravilnik 91/2008, 5. člen; sprememba Pravilnika 53/2009, 3. člen). V prilogi 4 je primer sklepa o nagradi upravitelju za otvoritveno poročilo, ki ga je sprejelo sodišče v skladu s Pravilnikom. Kot je razvidno iz priloge, je upravitelj za izdelavo otvoritvenega poročila prejel najnižje nadomestilo, ki je povečano za davek na dodano vrednost, ker je upravitelj zavezanec za plačilo davka (glejte Pravilnik, 2. člen).

Novak Krajškova (2010, str. 41) ocenjuje, da nadomestilo za otvoritveno poročilo ni primeren kriterij za odmero nagrade, kajti v otvoritveni bilanci je prikazana bilančna vrednost, ki ne kaže dejanske vrednosti premoženja. Poleg tega še manj pokaže potrebno delo upravitelja.

Nadomestilo za preizkus terjatev dobi stečajni upravitelj, ko preizkusi terjatve. Terjatve preizkusi tako, da primerja upnikove terjatve z računovodskim stanjem stečajnega dolžnika, po besedah g. Kosa. Iz Tabele 2 je razvidno, da je znesek nadomestila za preizkus terjatev odvisen od števila pravočasno prijavljenih terjatev.

Tabela 2: Nadomestilo upravitelja za preizkus terjatev

Postavka	Število pravočasno prijavljenih terjatev		Znesek nadomestila v EUR
I.		do 10	1.420,50
II.	nad 10	do 50	1.420,50 + 94,70 za vsako terjatev nad 10
III.	nad 50	do 100	5.208,50 + 47,35 za vsako terjatev nad 50
IV.	nad 100		7.576 + 23,68 za vsako terjatev nad 100, vendar največ 10.000

Vir: Sprememba Pravilnika, 4. člen (Uradni list RS št. 53/2009).

Število pravočasno prijavljenih terjatev Novak Krajškova (2010, str. 41) ocenjuje za primeren kriterij, kajti to število posledično vpliva na obseg in intenzivnost dela upravitelja.

Nadomestilo za unovčenje in razdelitev stečajne mase je odvisno od višine zneska unovčenega premoženja. Koliko znaša nadomestilo po posameznih višinah zneska unovčenega premoženja, je razvidno iz Tabele 3.

Tabela 3: Nadomestilo za unovčenje in razdelitev stečajne mase

Postavka	Višina zneska unovčenega premoženja		Nadomestilo v EUR
I.	/	Do 37.500	10 %
II.	Nad 37.500	Do 375.000	3.750 + 4 % nad 37.500
III.	Nad 375.000	Do 750.000	17.250 + 3 % nad 375.000
IV.	Nad 750.000	Do 2.250.000	28.500 + 1 % nad 750.000
V.	Nad 2.250.000		43.500 + 0,5 % nad 2.250.000, vendar največ 50.000

Vir: Sprememba Pravilnika, 5. člen (Uradni list RS št. 53/2009).

Glede primernosti kriterija višine stečajne mase je Novak Krajškova (2010, str. 41) dveh mnenj. Pravi, da v večini primerov višina stečajne mase ni odvisna od učinkovitosti upravitelja, kajti nanjo vplivajo objektivne okoliščine (narava, obseg premoženja stečajnega dolžnika itd.). Nasprotno pa se učinkovitost upravitelja pokaže v primerih, v katerih stečajne mase za poplačilo upnikov ne bi bilo, če je ne bi pridobil stečajni upravitelj sam. Upravitelj lahko z uspešnim izpodbijanjem pravnih dejanj dolžnika in izterjavo dolžnikovih terjatev pridobi več stečajne mase.

Mnenja o omejitvi nagrad

G. Kos se z omejitvijo v celoti ne strinja. Pravi, da je nagrada 80.000 EUR prenizka za zahtevnejše stečajne postopke, ki jih je 5 odstotkov od vseh stečajnih postopkov. T. i. zahtevnejši stečajni postopki so tisti, ki trajajo od 5 do 10 let in zajemajo aktivnosti, ki bistveno povečajo obseg in zahtevnost dela stečajnega upravitelja (npr. nadaljnja proizvodnja). Zaradi zahtevnosti stečajnega postopka naj bi v preteklosti prišlo do tako visokih nagrad, pravi g. Kos, ki je obenem poudaril, da visoke nagrade nikakor niso posledica

pohlepa po denarju. Komentiral je tudi dogodke med 2. in 11. julijem, ko so sodišča odmerila nagrade v 34 stečajnih postopkih. Dejal je, da je bila to le peščica stečajnih postopkov, ki pa so bili, kot je že omenil, t. i. zahtevnejši stečajni postopki. G. Kos meni, da ni prišlo do nepravilnosti, saj je sodišče tisto, ki poda sklep o nagradi, upravitelj le predlaga nagrado. Poudaril je, da je tako visoke zneske dopuščala takrat veljavna zakonodaja pred vsemi spremembami in dopolnitvami ZFPPIPP ter Pravilnika.

Toš (2009, str. 126 in 127) glede omejitev nagrad pravi, da je nagrada 80.000 EUR na prvi pogled visoka, a hkrati poudarja, da 80.000 EUR ni zadostno plačilo upraviteljem predvsem v dlje trajajočih stečajnih postopkih, ki od upravitelja zahtevajo stalno navzočnost, večjo profesionalnost pri delu in morebitno odškodninsko odgovornost. Toš opozarja na morebitne posledice tovrstne omejitve nagrad upraviteljem, kot so manjša motivacija upravitelja za hitrejše unovčenje stečajne mase, preusmeritev stečajnih upraviteljev v bolj donosne posle in slabše unovčenje stečajne mase, saj zaradi pomanjkanja sredstev ne bo mogoča objava javnih prodaj v časopisih. Morebitne posledice lahko povzročijo resen zastoj pri vodenju stečajnih postopkov, s katerim bodo ogrožene upniške pravice.

Novak Krajškova (2010, str. 40) opozarja, da je zaradi takrat veljavnega pravilnika prišlo do težav zaradi previsokih odmer nagrad stečajnim upraviteljem, saj višina nagrad navzgor ni bila omejena. Obenem se sprašuje, ali je nova ureditev nagrajevanja stečajnih upraviteljev ustrezna. Ocenjuje, da kriteriji, ki določajo višino nagrade, niso primerni in prav tako ne zadostni, saj bi morali poleg zdajšnjih kriterijev upoštevati tudi obseg, kakovost in zahtevnost opravljenega dela pri izvajanju predpisanih nalog stečajnega upravitelja. Novak Krajškova v nasprotju s Tošem pravi, da ne vidi razloga za ugotavljanje višine nagrade glede na trajanje stečajnega postopka, v smislu preračunavanja skupnega zneska nagrade na mesečno časovno enoto.

Primernejša ureditev nagrajevanja stečajnih upraviteljev

Novak Krajškova (2010, str. 41–42) predlaga primernejšo ureditev nagrajevanja stečajnih upraviteljev. Namen njenega predloga je nagrajevati stečajne upravitelje predvsem po obsegu in intenzivnosti dela. Predlaga 30-odstotno zvišanje oziroma znižanje končne nagrade glede na okoliščine, ki so vplivale na upraviteljevo delo. Na omenjeno zvišanje oziroma znižanje bi vplivale okoliščine, ki se pojavijo pri posameznih stečajnih postopkih (nadaljevanje proizvodnje, zmanjšanje stroškov stečajnega postopka, težavnost unovčenja dolžnikovega premoženja itd.). Predlog vsebuje spremembo tudi glede višine nadomestila za izdelavo otvoritvenega poročila in nadomestila za unovčenje stečajne mase, ki bi se razlikovala glede na stečajne postopke z različno stečajno maso (majhno, srednjo in veliko). Nadomestilo za izdelavo otvoritvenega poročila bi bilo enotno po velikosti stečajnega postopka glede na različno stečajno maso (majhno, srednjo, veliko), prav tako bi bilo enotno tudi nadomestilo za unovčenje stečajne mase. Poudari, da bi morala biti določena najvišja nagrada, v katero bi bilo že zajeto zvišanje za 30 odstotkov. Predlog pa ohranja nadomestilo za preizkus terjatev po sedaj veljavnem Pravilniku in koncept, da se upravitelju nagrada izplača v dveh delih.

Mnenja o nagradah stečajnim upraviteljem se razhajajo. Upniki hočejo v čim večji meri poplačilo terjatev, zato posledično želijo, da bi bile nagrade stečajnim upraviteljem čim nižje, nasprotno pa stečajni upravitelji poudarjajo težavnost in zahtevnost dela, zato stremijo k zadostnemu in pravičnemu plačilu za opravljanje svojega dela. Ministrstvo za pravosodje, ki določa višino nagrad, mora poleg upniškega in upraviteljskega interesa upoštevati interes države (ohranjanje delovnih mest) in drugih udeležencev (delavci si želijo obdržati zaposlitev). Zanimiv je predlog primernejše ureditve nagrajevanja, ki ga navaja Novak Krajškova, ki v veliki meri poudarja dejansko delo stečajnega upravitelja, ki ga mediji zanemarijo, ko razpravljajo o višinah nagrad. Tudi g. Kos je dejal, da je delo stečajnega upravitelja zelo kreativno, samostojno in tudi terensko, predvsem na začetku stečajnega postopka, ko se zbira dokumentacija o stečajnem dolžniku.

4.1.1.2 Stroški stečajnega upravitelja

Med stroške stečajnega upravitelja, ki jih je imel upravitelj pri opravljanju nalog in pristojnosti, se štejejo stroški prevoza, dnevnice, prehrana, prenočišče in stroški pisarniškega materiala, do katerih je upravitelj upravičen. Stroške ureja Pravilnik v členih od 18. do 21. v skladu z ZFPPIPP.

V stroške prevoza sodijo vsi stroški prevoza po najkrajši poti, ki jih je imel upravitelj od svoje pisarne do kraja, kjer je opravljal dejanje, ki se ga je udeležil. Pot mora biti daljša od 2 kilometrov, pri čemer si vrsto prevoza izbere upravitelj sam. Stroški prevoza se povrnejo za prevoz po najkrajši poti. Prav tako je upravitelj upravičen do povrnitve dnevnic, prehrane in prenočišča, če je moral zaradi opravljanja svojih pristojnosti ali nalog ostati izven kraja svoje pisarne več kakor 10 ur. Dnevnice se odmerijo različno, kar je odvisno od ur odsotnosti, in sicer od 2,5 odstotka (od 8 do 12 ur odsotnosti) ali 5 odstotkov (za daljšo odsotnost) od mesečne povprečne plače v gospodarstvu Republike Slovenije za pretekle 3 mesece. Med stroške pisarniškega materiala, ki jih ima upravitelj, se štejejo izdatki za poštno, telefonske in bančne storitve, fotokopiranje in prepisovanje spisov, listin ter dokumentacije itd.

Po besedah g. Kosa na posamezne stroške vplivajo različni dejavniki. Na stroške prevoza vplivajo cene javnega prevoza, cene goriv, oddaljenost od pisarne in vrsta prevoza. Pri g. Kosu povprečno znašajo okoli 1.000 EUR mesečno. Nekoliko nižji so stroški dnevnic, prehrane in prenočišča, ki znašajo okoli 150 EUR mesečno, na kar vplivajo cene hrane v restavracijah, cene prenočišč itd.

4.1.2 Stroški objav

Stroški objav nastanejo zaradi obveznega objavljanja na spletnih straneh AJPES-a ter zaradi objavljanja v medijih in na raznih spletnih straneh. ZFPPIPP v 122. členu določa, da se na spletni strani AJPES-a objavi oklic o začetku postopka zaradi insolventnosti. Ob objavi oklica nastane strošek plačila pavšalnega nadomestila, ki je določen s Tarifo nadomestil v 2. členu. Tarifa nadomestil v stečajnem postopku nad pravno osebo znaša 100 EUR brez davka na dodano vrednost. Objava mora vsebovati podatke, ki se nanašajo na postopek (razni sklepi

postopka, oklic o začetku postopka, poročila upravitelja, seznam preizkušenih terjatev, razpis javnih dražb in zapisniki sej upniškega odbora itd.).

Objava v medijih in na spletnih straneh po besedah g. Kosa ni obvezna. Njen namen je informirati širšo javnost. Vrsta objave (časopis, televizija, spletne strani) je odvisna predvsem od težavnosti unovčljivosti premoženja in terjatev stečajnega dolžnika. Cene objav niso določene kot pri AJPEŠ-u, saj so odvisne od cen ponudnikov tovrstnih storitev. Ker so cene tržne, so stroški tovrstne objave različni. Stroški lahko znašajo od 300 EUR pa vse do 1.500 EUR. G. Kos največkrat objavlja na osebni spletni strani (www.svetovanje-kos.si), včasih pa tudi na spletnih straneh, kot sta www.bolha.si in www.javnadrazba.si. Poudaril je, da ob res težko unovčljivem premoženju oglašuje tudi v tujini.

4.1.3 Stroški računovodskih storitev za potrebe stečajnega dolžnika

Insolvenčna pisarna g. Kosa sama opravlja računovodske posle. Stroški računovodstva so odvisni od računovodskih tarif, ki jih je sprejel upravni odbor Združenja računovodskih servisov. Z računovodsko tarifo je določen priporočljiv način, kako vrednotiti in obračunavati računovodske postavke. Tarifni del tako vsebuje tarifne postavke, ki lahko znašajo od 0,50 EUR pa vse do 2.000 EUR, za posamezne postavke tudi več kot 2.000 EUR (Računovodske tarife in tarifni del, 2010).

4.1.4 Zavarovalne premije za zavarovanje premoženja

Po besedah g. Kosa so zavarovalne premije različne po posameznih zavarovalnicah. Premoženje, ki spada v stečajno maso, se zavaruje za temeljne nevarnosti. Med temeljne nevarnosti sodijo požar, strela, eksplozija, vihar, toča, poškodbe zaradi teže snega itd. (Temeljne nevarnosti, 2010).

G. Kosa sem vprašala, kateri tekoči stroški se pojavljajo največkrat. Odgovoril je, da je težko reči, kateri se pojavijo največkrat, ker je to odvisno od posameznega stečajnega postopka in aktivnosti stečajnega dolžnika pred stečajnim postopkom. Več računovodskih stroškov se pojavi, kadar nastopi stečajni postopek, v katerem se odpusti veliko delavcev, saj je tako potrebno veliko obračunavanja plač in odpravnin delavcev. Več pravnih stroškov se pojavi, kadar ima dolžnik veliko neurejenih obveznosti in sporov, kar se dogaja predvsem v večjih stečajnih postopkih.

4.2 Občasni stroški

Občasni stroški ne nastajajo mesečno, saj se nekateri pojavijo samo enkrat ali pa celo nikoli v celotnem stečajnem postopku. To so (ZFPPIPP, 355. člen):

- stroški izpolnitve obveznosti;
- stroški ocenitve vrednosti premoženja in drugih dejanj v zvezi z izvedbo prodaje;
- stroški izpolnitve obveznosti na podlagi vzajemno neizpolnjene dvostranske pogodbe;

- stroški upravljanja s premoženjem stečajnega dolžnika;
- stroški plačila terjatev upnikov, nastali med postopkom prisilne poravnave, ki se je končal s stečajem.

Občasni stroški običajno nastanejo enkrat v celotnem stečajnem postopku. Stroški, ki nastanejo pri izpolnitvi obveznosti, se pojavijo pri stečajnih postopkih, v katerih je potrebno dokončanje nujnih poslov ali nadaljevanje poslovanja stečajnega dolžnika. Dokončanje nujnih poslov mi je g. Kos razložil s primerom tekstilne industrije (sešite jakne). Na dokončanje nujnih poslov vpliva stopnja dokončanosti izdelkov oziroma storitev in možnost prodaje le-teh. Če je stopnja dokončanosti izdelka 80 (jakni manjkajo samo še gumbi), potem se izdelek dokonča (prišijejo gumbe). Stroški, ki pri tem nastanejo, so različni. Lahko so stroški plač delavcev (šivilje), električna energija, voda, stroški zagona proizvodnje, material itd. Če je stopnja dokončanosti 20-odstotna (izrezane imajo kroje jaken), potem se izdelek ne dokonča, ampak se kroji jaken prodajo. Izkupiček od prodaje gre v stečajno maso. Dokončanje nujnih poslov lahko traja kakšen mesec, v nasprotju z nadaljevanjem proizvodnje, ki lahko traja tudi dve leti. Posledično je zato pri nadaljevanju proizvodnje več stroškov (stroški plač delavcev, električna energija, obraba strojev). Nadaljevanje proizvodnje nastopi predvsem takrat, ko je namen prodati dolžnikovo premoženje kot poslovno celoto (primer Kemijska industrija Kamnik), kar je zelo redko. G. Kos je imel okoli 5 odstotkov stečajnih postopkov, v katerih je bilo potrebno dokončanje nujnih poslov ali nadaljevanje proizvodnje. Poudaril je, da je, ne glede na vse, v takih primerih pri sprejemanju odločitev treba slediti dvema načeloma: povečanju stečajne mase in preprečitvi zmanjšanja stečajne mase (izognitev slabi prodaji).

Med občasne stroške spadajo tudi stroški ocenitve vrednosti premoženja in drugih dejanj v zvezi z izvedbo prodaje. To so stroški pooblaščenih ocenjevalcev, stroški javnih dražb in stroški objave prodaje premoženja. Strošek pooblaščenega ocenjevalca nastane, ko ocenjevalec oceni dolžnikovo premoženje. Plačilo ocenjevalcu je hkrati občasni strošek, ki po besedah g. Kosa znaša od 300 EUR pa vse do 1.500 EUR. Stroški, ki nastanejo pri javnih dražbah (strošek objave poteka javne dražbe, plačilo osebe za vodenje javne dražbe itd.), so nižji, saj znašajo le okoli 150 EUR.

4.3 Stečajni postopki v številkah

Stroški, ki nastanejo pri vodenju stečajnega postopka, zmanjšujejo stečajno maso, ki je namenjena poplačilu upnikom. Ravno zaradi tega so stroški pomembna postavka v vseh stečajnih postopkih. Zaradi vse pogostejšega spraševanja, ali so stroški stečajnega postopka upravičeni, sem naredila primerjavo stroškov stečajnega postopka v Sloveniji z drugimi državami.

Primerjava stroškov stečajnega postopka v Sloveniji z drugimi državami

Na spletni strani *Doing Business* (<http://www.doingbusiness.org>) so pod rubriko zapiranje podjetij (angl. *Closing a business*) podatki o stroških stečajnega postopka za 157 držav z vsega sveta, med njimi tudi za Slovenijo. Strošek stečajnega postopka je prikazan kot

odstotek vrednosti sredstev ter vključuje stroške sodišč, stroške stečajnih upraviteljev, stroške neodvisnih ocenjevalcev, odvetnikov in računovodij. Anketiranci so osebe, ki so imele opravka s postopki v zvezi z insolventnostjo (angl. *insolvency practitioners*). Anketiranci so podali približno oceno stroškov, ki so zajemali ocenjevalno lestvico, in sicer 2 %, 2–5 %, 5–8 %, 8–11 %, 11–18 %, 18–25 %, 25–33 %, 33–50 %, 50–75 % in več kot 75 % vrednosti sredstev (Doing Business, 2010).

Na podlagi podatkov za 157 držav na spletni strani *Doing business* sem izbrala 9 držav. Za primerjavo sem najprej izbrala državi, ki imata najnižji in najvišji odstotek stroškov glede na sredstva od vseh 157 držav. Iz Tabele 4 je razvidno, da sta to Kolumbija (1 odstotek stroškov glede na sredstva) in Srednjeafriška republika (76 odstotkov stroškov glede na sredstva). Iz Tabele 4 je razvidno tudi, da ima Slovenija enak odstotek stroškov kot Nemčija in Avstrija, kar je samo 2 odstotni točki več od Združenih držav Amerike in 4 odstotne točke več od Finske. Italija in Hrvaška imata visok odstotek stroškov v primerjavi s Slovenijo. Mislim, da je v Sloveniji odstotek stroškov glede na sredstva nizek glede na države, s katerimi sem naredila primerjavo.

Tabela 4: Primerjava držav glede na stroške stečajnega postopka

Država	Stroški (v % sredstev)
Kolumbija	1
Finska	4
Združene države Amerike	6
Slovenija	8
Nemčija	8
Avstrija	8
Hrvaška	15
Italija	22
Srednjeafriška Republika	76

Vir: Doing Business - Benchmarking Business Regulations, 2010.

Primerjava števila stečajnih postopkov

AJPES je s podatki, pridobljenimi iz Poslovnega registra Slovenije (v nadaljevanju PRS), za namen informiranja javnosti pripravil pregled o številu začelih stečajnih postopkov in izbrisov iz registra zaradi stečaja. Podatki so mesečni za leti 2009 in 2010. Podatki za leto 2010 so na voljo samo od januarja do julija. V podatke so zajeti stečajni postopki za gospodarske družbe in zadruge, samostojne podjetnike posameznike in druge (niso zajeti stečajni postopki proti fizičnim osebam).

Tabela 5: Primerjava števila stečajnih postopkov

Mesec	Leto 2009		Leto 2010	
	Začeti stečajni postopki	Izbrisi iz registra zaradi stečaja	Začeti stečajni postopki	Izbrisi iz registra zaradi stečaja
Januar	36	37	32	15
Februar	18	29	38	19
Marec	28	16	52	21
April	27	20	37	23
Maj	32	44	37	20
Junij	23	22	37	24
Julij	16	11	47	26
Avgust	19	9	-	-
September	33	20	-	-
Oktober	42	16	-	-
November	26	21	-	-
December	32	24	-	-
Skupaj ¹⁵	180	179	280	148
Skupaj ¹⁶	332	269	-	-

Vir: Število stečajnih postopkov, 2009 in 2010.

Iz podatkov v Tabeli 5 lahko vidimo, da se je število začelih stečajnih postopkov v prvih 7 mesecih leta 2010 povečalo za kar 100 v primerjavi z istim obdobjem leta 2009. Glede na gibanje podatkov v letu 2010, bi lahko sklepali, da bo v celotnem letu 2010 več začelih stečajnih postopkov kot leta 2009, ker je že v prvem polletju leta 2010 več stečajnih postopkov, kot jih je bilo v prvem polletju leta 2009.

5 PREDRAČUN STROŠKOV STEČAJNEGA POSTOPKA

Stečajni upravitelj mora otvoritvenemu poročilu priložiti predlog predračuna stroškov stečajnega postopka, kot določa 294. člen ZFPPIPP. Predračun je namenjen informiranju upnikov o pričakovanih stroških stečajnega postopka. Tako predračun vsebuje tiste stroške, za katere se predvidi, da bodo nastali v stečajnem postopku.

Predračun sprejme sodišče, prav tako ga spremeni, če se med stečajnim postopkom pokaže, da nekateri stroški niso več potrebni ali zadostni za izvedbo aktivnosti v stečajnem postopku. Vendar lahko sodišče spremeni predračun na mnenje ali zahtevo upniškega odbora, pa tudi na predlog stečajnega upravitelja (ZFPPIPP, 356. člen).

V Prilogi 5 je predlog predračuna stroškov stečajnega postopka (v nadaljevanju predračun), ki ga je pripravil upravitelj na podlagi podatkov, ki jih je imel na razpolago do sestave

¹⁵ Podatki so sešteti od januarja do vključno julija.

¹⁶ Podatki so sešteti za vseh 12 mesecev.

predračuna. Upravitelj je razložil, da je v predračun zajel nagrado v znesku 3.504,00 EUR, glede na število prijavljenih terjatev in predviden obseg stečajne mase. Nagrado je odmeril po Pravilniku o odmeri nagrade, ki jo opisujem v podpoglavju 4.1.1 Stroški upravitelja. Stroški, ki jih je upravitelj navedel v predračunu, so ocenjeni glede na predvideni načrt poteka stečajnega postopka in zaključka v letu 2010, kar lahko razberemo iz Priloge 5.

Iz primerjave Priloge 5 in 6 lahko vidimo, da predračun v Prilogi 5 (glejte Tabelo 6) za obdobje približno 8 mesecev zajema bistveno manj stroškov kot predračun v Prilogi 6 za obdobje približno 2 let in 5 mesecev. Predračun v Prilogi 5 zajema samo tekoče stroške (nagrado upravitelja, stroške objav, stroške računovodskih storitev in druge mesečne stroške (bančne stroške ipd.)), ki znašajo 4.624,00 EUR. V Prilogi 6 (glejte Tabelo 7) lahko iz tretjega stolpca vidimo, da predračun zajema tekoče in občasne stroške, ki lahko nastanejo pri stečajnem postopku in znašajo 98.122,02 EUR. G. Kos pravi, da se predračun od dejanskih stroškov v povprečju razlikuje za od 15 do 20 odstotkov, na kar vplivajo različni dejavniki. Lahko se spremenijo stroški plač, računovodski stroški itd.

Za lažjo predstavo, koliko skupni stroški odstopajo od predračuna, sem od g. Kosa dobila tabelo stroškov končanega stečajnega postopka, ki je v Prilogi 6 (Tabela 7). Iz Tabele 7 v tretjem stolpcu razberemo, da je bil predračun narejen za obdobje približno 2 let in 5 mesecev (19. 7. 2007–31. 12. 2009). V predračunu so tekoči in občasni stroški znašali 98.122,02 EUR. Iz Tabele 7 v četrtem stolpcu razberemo, da so skupni tekoči in občasni stroški znašali 80.293,76 EUR za obdobje približno 2 let in 2 mesecev (19. 7. 2007–30. 9. 2009). Primerjava stroškov nam pove, da se je predračun od dejanskih stroškov razlikoval za približno 18 odstotkov.

Težko bi rekli, kaj je vplivalo na stroške stečajnega postopka, da so nižji, kot je bilo predvideno. Iz Priloge 6 lahko vidimo, da so nižji stroški plač, energije, zavarovalne premije, objav, pravnih stroški, stroški računovodskih in administrativnih storitev, drugi stroški, stroški ocenitve vrednosti premoženja in drugi občasni stroški. Za vse te stroške je bil v predračunu predviden višji znesek. Na nižje končne stroške lahko vpliva čas trajanja stečajnega postopka (npr. plače oseb, ki opravljajo posle za potrebe stečajnega postopka), saj je v predračunu predviden čas trajanja 2 leti in 5 mesecev, stečajni postopek pa je dejansko trajal 2 leti in 2 meseca.

Edini strošek, ki je enak v predračunu stroškov in končnih stroških, je nagrada upravitelja. Iz tega lahko sklepam, da nagrada upravitelja ni vezana na čas trajanja stečajnega postopka in na dejavnike, ki so vplivali na spremembo ostalih stroškov, pač pa samo na dejavnike, ki določajo višino nagrade stečajnega upravitelja (glejte podpoglavje 4.1 Tekoči stroški).

SKLEP

V diplomskem delu sem natančneje analizirala stroške stečajnega postopka. Zato sem opravila intervju s stečajnim upraviteljem. Na podlagi pridobljenih informacij o stroških sem ugotovila, da stroškov stečajnega postopka ni mogoče točno določiti, saj se razlikujejo po posameznih stečajnih postopkih. Vpliv stroškov je različen in težko določljiv. Tekoči stroški

so v veliki meri odvisni od trajanja stečajnega postopka, od plač ljudi, ki sodelujejo v stečajnem postopku, ter od obsega administrativnih in računovodskih storitev. Prav tako se stroški razlikujejo pri objavah v medijih in zavarovanju dolžnikovega premoženja, saj so odvisni od cen ponudnikov tovrstnih storitev.

Zaradi vse večje odmevnosti v javnosti sem večji del analize tekočih stroškov namenila nagradam upraviteljem. Ugotovila sem, da je bilo kritiziranje javnosti glede nagrad stečajnim upraviteljem nekoliko upravičeno, saj so sodišča nekaterim stečajnim upraviteljem odmerila visoke nagrade. S spremembami in dopolnitvami ZFPPIPP ter Pravilnika o tarifi za odmero nagrade upravitelja v postopkih zaradi insolventnosti in prisilne likvidacije ter stroških, do povrnitve katerih je upravitelj v teh postopkih upravičen, ki omejuje nagrado stečajnim upraviteljem, je javnost nekoliko bolj zadovoljna. Javnost in upniki menijo, da je bolje, da so nagrade nižje, saj je posledično večja stečajna masa, iz katere so upniki poplačani. Vendar so stečajni upravitelji nekoliko nezadovoljni, saj so mnenja, da je njihovo delo prezahtevno, preodgovorno in preobsežno za tako nizko nagrado, kadar gre za zahtevnejše stečajne postopke. Stečajni upravitelj Tomaž Kos iz Insolvenčne pisarne v Celju je v intervjuju dejal, da je nagrada primerna za 95 odstotkov vseh stečajnih postopkov, za ostalih 5 pa je prenizka. Po vseh kritikah in mnenjih, ki jih navajam v diplomskem delu, se strinjam s predlogom Darje Novak Krajšek za primernejšo ureditev nagrajevanja stečajnih upraviteljev. Predlog temelji na tem, da bi se stečajni upravitelji nagrajevali glede na obsežnost dela, ki ga imajo pri posameznem stečajnem postopku.

Vsi občasni stroški se ne pojavljajo v vsakem stečajnem postopku. Po pogovoru s stečajnim upraviteljem Tomažem Kosom sem ugotovila, da so to predvsem stroški, ki nastanejo pri dokončanju nujnih poslov ali nadaljevanju proizvodnje (stroški plač delavcev, materiala, vode, elektrike, zagona proizvodnje), stroški, ki nastanejo zaradi neizpolnitve obveznosti oziroma dvostranske neizpolnjene pogodbe, pa se razlikujejo glede na to, kakšno odškodnino zahteva upnik.

V diplomskem delu sem želela tudi ugotoviti, ali so stroški stečajnega postopka v Sloveniji zelo visoki glede na ostale primerjane države. Po primerjavi sem ugotovila, da stroški niso visoki, saj so enaki, kot jih imata Nemčija in Avstrija.

LITERATURA IN VIRI

1. *Doing Business.* (2010). Najdeno 19. avgusta 2010 na spletnem naslovu <http://www.doingbusiness.org/MethodologySurveys/ClosingBusiness.aspx>
2. *Doing Business - Benchmarking Business Regulations.*(2010). Najdeno 13. junija 2010 na spletnem naslovu <http://www.doingbusiness.org/ExploreTopics/ClosingBusiness/>
3. Đorđević, M. (2000). Splošne značilnosti stečajnega postopka. *II. Strokovno posvetovanje. Podjetja v težavah –sanacije, predstečajni in stečajni postopki* (str. 37-42). Portorož: Društvo ekonomistov Slovenije in Zveza društev računovodskih in finančnih delavcev Slovenije.
4. Gale Robežnik, S. & Kruhar Puc, R. (2005). *Reševanje insolventnih postopkov v praksi.* Lesce: Legat.
5. Hieng, R. (2002) *Prisilna poravnava, stečaj in prenehanje kapitalskih družb.* IKS, 2002, str. 34.
6. Jager, V. (2009, 10. november). Tajkunski zaslužki stečajnih upraviteljev. Večer, str. 3
7. *Jamstveni in preživninski sklad Republike Slovenije.* (2009). Najdeno 25. februarja 2009 na spletnem naslovu <http://www.jps-rs.si/si/>
8. Jesenšek, M. (2009 a, 17. julij). Zalar nagrade omejil, a prepozno. *Delo*, str. 2.
9. Jesenšek, M. (2009 b, 8. avgust). Upniki: Ministrstvo naj ne ščiti stečajnih upraviteljev. *Delo*, str. 2.
10. Jovanovič, D., Novak Krajšek, D., & Volk, D. (2008). *Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (ZFPPIPP) z navzkrižnim navajanjem zakonodaje.* Ljubljana: Planet GV.
11. Likvidacijska vrednost, 2010 [SRS, 2006]. Slovenski računovodski standardi 2006.
12. Lipovec, B., & Savnik, M. (1999). *Stečaj!...kaj pa upniki?* Kranj: Anthes.
13. Novak Krajšek, D. (2010). Slabosti ureditve nagrajevanja stečajnih upraviteljev po uveljavitvi ZFPPIPP. *3. dnevi insolvenčnega prava* (str. 37-44). Portorož: Planet GV.

14. *Oklic o začetku stečajnega postopka, 2010 [AJPES]*. Najdeno 23. avgusta 2010 na spletnem naslovu
<http://www.ajpes.si/eobjave/objava.asp?s=51&id=615336&d=167254211188183212194177>
15. Plavšak, N. (2008): *Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju. Razširjena uvodna pojasnila*. Ljubljana: GV Založba.
16. Pravilnik o tarifi za odmero nagrade upravitelja v postopkih zaradi insolventnosti in prisilne likvidacije ter stroških, do povrnitve katerih je upravitelj v teh postopkih upravičen (2008). *Uradni list RS* št. 91/2008.
17. Pravilnik o spremembi Pravilnika o tarifi za odmero nagrade upravitelja v postopkih zaradi insolventnosti in prisilne likvidacije ter stroških, do povrnitve katerih je upravitelj v teh postopkih upravičen (2008). *Uradni list RS* št. 119/2008.
18. Pravilnik o spremembi Pravilnika o tarifi za odmero nagrade upravitelja v postopkih zaradi insolventnosti in prisilne likvidacije ter stroških, do povrnitve katerih je upravitelj v teh postopkih upravičen (2009). *Uradni list RS* št. 53/2009.
19. *Predlog predračuna stroškov stečajnega postopka, 2010 [AJPES]*. Najdeno 24. avgusta 2010 na spletnem naslovu
<http://www.ajpes.si/eobjave/objava.asp?s=51&id=669777&d=167254211188183212194177>
20. Prelič, S. (2006) *Oris pravne ureditve prenehanja pravnih subjektov*. Maribor: Pravna fakulteta.
21. *Pogojna terjatev, 2010 [Računovodja.com]*: Najdeno 6. avgusta 2010 na spletnem naslovu
<http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:C7f9SpTBtfQJ:www.racunovodja.com/doc/rs12.asp+pogojna+terjatev&cd=6&hl=sl&ct=clnk&gl=si>
22. Puharič, K. (2004). *Gospodarsko pravo z osnovami prava*. Ljubljana: Uradni list Republike Slovenije.
23. *Računovodske tarife in tarifni del, 2010 [Gospodarska zbornica Slovenije]*. Najdeno 8. julija 2010 na spletnem naslovu
http://www.gzs.si/slo/panoge/zbornica_racunovodskih_servisov/33409
24. Radio in televizija Slovenija (2010, 22. marec). Visoke nagrade stečajnih upraviteljev pod drobnogledom. Najdeno 13. julij 2010 na spletnem naslovu
<http://www.rtv slo.si/gospodarstvo/visoke-nagrade-stecajnih-upraviteljev-pod-drobnogledom/226318>

25. *Sklep o nagradi upravitelju, 2010 [AJPES]*. Najdeno 24. avgusta 2010 na spletnem naslovu
<http://www.ajpes.si/eobjave/objava.asp?s=51&id=695190&d=167254211188183212194177>
26. *Sklep o začetku stečajnega postopka, 2010 [AJPES]*. Najdeno 20. avgusta 2010 na spletnem naslovu
<http://www.ajpes.si/eobjave/objava.asp?s=51&id=615335&d=167254211188183212194177>
27. *Splošni seznam upraviteljev [AJPES]*. Najdeno 20. avgusta 2010 na spletnem naslovu
<http://www.ajpes.si/eobjave/objava.asp?s=52&id=726356>
28. *Število stečajnih postopkov, 2010 [AJPES]*. Najdeno 25. avgusta 2010 na spletnem naslovu
http://www.ajpes.si/Registri/eObjave_sodnih_zadev/eObjave_v_postopkih_zaradi_insolvencnosti/stevilo_postopkov
29. *Število stečajnih postopkov, 2009 [AJPES]*. Najdeno 25. avgusta 2010 na spletnem naslovu
http://www.ajpes.si/Registri/eObjave_sodnih_zadev/eObjave_v_postopkih_zaradi_insolvencnosti/Arhiv
30. Šlamberger, M. (2008). Insolventnost po ZFPPIPP. *Pravna praksa*, 27/827(5), 8-9.
31. Tajnikar, M. (2000). Poslovni neuspeh in reševanje podjetij. *II. Strokovno posvetovanje. Podjetja v težavah – sanacije, predstečajni in stečajni postopki* (str. 7-18). Portorož: Društvo ekonomistov Slovenije in Zveza društev računovodskih in finančnih delavcev Slovenije.
32. Tarifa nadomestil za objave v postopkih zaradi insolventnosti (2008). *Uradni list RS št. 93/2008*.
33. *Temeljne nevarnosti, 2010 [Osebne finance]*. Najdeno 8. julija 2010 na spletnem naslovu
http://www.zps.si/osebnefinance/index.php?page=page_zavarovanja_izobrazevalni_materiali?id=4
34. Tičar, L. (2009). Vpliv prisilne poravnave in stečaja podjetja na zaposlene. *Human resource management magazine*, 30(7), 33-36.
35. Toš, A. (2009). Nagrade upraviteljev po ZFPPIPP in pregled uredb o nagradah-nadaljnji razvoj. *Zbornik 2009. Aktualna vprašanja insolvenčnega prava*. (str. 123-127). Bled: GV Založba.

36. Wittman, D. (2006). *Economic Foundations of Law and Organization*. New York: Cambridge University Press.
37. Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (2007). *Uradni list RS* št. 126/2007.
38. Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (ZFPPIPP-A) (2009). *Uradni list RS* št. 40/2009.
39. Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (ZFPPIPP-C) (2010). *Uradni list RS* št. 52/2010.
40. Zakon o sodnih taksah (ZST-1) (2008). *Uradni list RS* št. 37/2008.

PRILOGE

KAZALO PRILOG

<i>Priloga 1: Sklep o začetku stečajnega postopka nad pravno osebo</i>	1
<i>Priloga 2: Oklic o začetku stečajnega postopka</i>	3
<i>Priloga 3: Razmerje med splošno in posebno stečajno oziroma razdelitveno maso</i>	5
<i>Priloga 4: Sklep o nagradi upravitelju za otvoritveno poročilo</i>	6
<i>Priloga 5: Predlog predračuna stroškov stečajnega postopka</i>	8
<i>Priloga 6: Predračun stroškov in končni stroški stečajnega postopka</i>	11

Priloga 1: Sklep o začetku stečajnega postopka nad pravno osebo

Republika Slovenija
Okrožno sodišče v Ljubljani
Tavčarjeva 9, 1000 Ljubljana
St 1041/2009

SKLEP o začetku stečajnega postopka nad pravno osebo

Okrožno sodišče v Ljubljani je v stečajnem postopku nad dolžnikom:
MERIT Trgovina, posredovanje in marketing, d.o.o., LJUBLJANA
ŠMARTINSKA CESTA 130, 1000 LJUBLJANA
dne 9.12.2009

s k l e n i l o

1. Začne se stečajni postopek nad dolžnikom:
MERIT Trgovina, posredovanje in marketing, d.o.o., LJUBLJANA
ŠMARTINSKA CESTA 130, 1000 LJUBLJANA
matična številka: 5327415000
davčna številka: 76654702

2. Za upravitelja se imenuje Boris Dolamič.

Obrazložitev

Dolžnik je vložil predlog za začetek stečajnega postopka, katerega vsebina je v skladu s prvim odstavkom 232. člena ZFPPIPP, in založil predujem za kritje stroškov začetka stečajnega postopka v skladu s prvim odstavkom 233. člena ZFPPIPP.

Če začetek stečajnega postopka predlaga dolžnik, se po prvem odstavku 234. člena ZFPPIPP domneva, da je dolžnik insolventen. Zato je sodišče odločilo, da se nad dolžnikom začne stečajni postopek (1. točka prvega odstavka 239. člena ZFPPIPP).

Sodišče je s sklepom o začetku postopka tudi imenovalo upravitelja v skladu s prvim odstavkom 115. člena in s 116. členom ZFPPIPP. Sodišče je iz seznama upraviteljev izbralo upravitelja, ki ima potrebna strokovna znanja in usposobljenost, ki bo potrebna v tem stečajnem postopku.

Pouk družbenikom dolžnika:

Družbenik dolžnika lahko izpodbija domnevo insolventnosti iz prvega odstavka 234. člena ZFPPIPP s pritožbo proti temu sklepu, ki ji mora priložiti dokaze o tem, da dolžnik ni insolventen (četrti odstavek 234. člena ZFPPIPP).

Pravni pouk:

1. Proti temu sklepu je dovoljeno vložiti pritožbo v 15 dneh. Rok za vložitev pritožbetečeza osebe, ki se jim ta sklep vroči, od dneva vročitve, za druge osebe pa od dneva objave tega sklepa.

2. Pritožbo je treba vložiti pri sodišču, ki je izdalo ta sklep. Vložiti jo je treba v enem izvodu.

3. Pritožba mora obsegati:

- opravilno številko in datum tega sklepa,
- izjavo pritožnika, ali sklep izpodbija v celoti ali samo v določenem delu,
- pritožbene razloge in
- podpis pritožnika.

4. Če pritožbo vlaga odvetnik, mora pritožbi priložiti pooblastilo za zastopanje stranke, v imenu katere vlaga pritožbo, razen če je pooblastilo v tej zadevi že predložil sodišču. Če odvetnik pooblastila pritožbi ne priloži, sodišče pritožbo zavrže (peti odstavek 98. člena ZPP v zvezi s prvim odstavkom 121. člena ZFPPIPP).

5. V postopku s pritožbo se ne uporabljajo pravila 108. člena ZPP o dopolnitvi nepopolne vloge.

6. Ob vložitvi pritožbe je treba plačati sodno takso. Če sodna taksa ob vložitvi pritožbe ni plačana in je pritožnik tudi ne plača v roku, ki mu ga z nalogom za plačilo takse določi sodišče, ter ni pogojev za oprostitev, odlog ali obročno plačilo sodnih taks, se šteje, da je pritožba umaknjena.

Ta pisni odpravek se ujema z elektronskim izvornikom sklepa.

Okrožna sodnica
Mateja Levstek

Vir: Sklep o začetku stečajnega postopka, 2010.

Priloga 2: Oklic o začetku stečajnega postopka

Republika Slovenija
Okrožno sodišče v Ljubljani
Tavčarjeva 9, 1000 Ljubljana
St 1041/2009

OKLIC

o začetku stečajnega postopka nad pravno osebo

1. Okrožno sodišče v Ljubljani je s sklepom opr. št. St 1041/2009z dne 9.12.2009 začelo stečajni postopek nad dolžnikom – pravno osebo:
MERIT Trgovina, posredovanje in marketing, d.o.o., LJUBLJANA
ŠMARTINSKA CESTA 130, 1000 LJUBLJANA
matična številka: 5327415000
davčna številka: 76654702
2. Za upravitelja je bil imenovan: Boris Dolamič
3. Upniki naj v treh mesecih po objavi tega oklica prijavijo svoje terjatve ter ločitvene in izločitvene pravice v stečajnem postopku. Zadnji dan roka za prijavo terjatev ter ločitvenih in izločitvenih pravic je 9.3.2010.
4. Če upnik do poteka roka iz 3. točke tega oklica ne prijavi terjatve v stečajnem postopku, njegova terjatev v razmerju do stečajnega dolžnika po petem odstavku 296. člena ZFPPIPP preneha in sodišče prijavo zavrže.
5. Če upnik do poteka roka iz 3. točke tega oklica ne prijavi ločitvene pravice, ločitvena pravica po petem odstavku 298. člena ZFPPIPP preneha.
6. Če upnik zamudi rok za prijavo izločitvene pravice, izločitvena pravica ne preneha, vendar prepozno prijavljena oziroma neprijavljena izločitvena pravica ni ovira za prodajo premoženja, ki je predmet te izločitvene pravice v stečajnem postopku. V takem primeru izločitveni upnik po petem odstavku 299. člena ZFPPIPP s prodajo premoženja izgubi izločitveno pravico.
7. Upnik mora za prijavo terjatve plačati sodno takso v znesku, ki se določi glede na vsoto prijavljenih terjatev posameznega upnika po 5. točki taksne tarife, ki je sestavni del Zakona o sodnih taksah (Uradni list RS, št. 37/08). Delavci dolžnika so oproščeni plačila sodne takse za prijavo terjatve.
8. Prijava terjatve mora biti vložena v dveh izvodih tako, da jo upnik osebno vloži na vložišču tega sodišča ali pošlje po pošti na naslov tega sodišča, naveden v zgornjem levem kotu tega oklica. Prijava terjatve bo pravočasna, če jo bo upnik vložil na vložišču ali oddal s priporočeno poštno pošiljko do poteka roka iz 3. točke tega oklica.

9. Prijava terjatve mora vsebovati:

- a) Opravilno številko: St 1041/2009
- b) Identifikacijske podatke o upniku:
 - če je upnik pravna oseba, podjetnik ali zasebnik: firmo oziroma ime, sedež in poslovni naslov ter matično številko,
 - če je upnik fizična oseba: osebno ime in naslov stalnega prebivališča.
- c) Določen zahtevek za priznanje terjatve, ki mora vsebovati znesek glavnice terjatve.
- d) Če upnik poleg glavnice terjatve uveljavlja obresti do začetka stečajnega postopka, mora zahtevek za priznanje terjatve vsebovati kapitalizirani znesek obresti, obračunanih za obdobje od dospelosti terjatve do začetka stečajnega postopka. Če zahtevek za priznanje terjatve ne vsebuje kapitaliziranega zneska obresti, se za prijavo terjatve ne uporabljajo pravila o nepopolnih vlogah, temveč velja, in nasprotni dokaz ni dovoljen, da upnik v stečajnem postopku ne uveljavlja obresti za obdobje od dospelosti terjatve do začetka stečajnega postopka (2. točka petega odstavka 60. člena ZFPPIPP).
- e) Če upnik poleg glavnice terjatve uveljavlja stroške, ki so mu nastali z uveljavljanjem terjatve v sodnem ali drugem postopku pred začetkom stečajnega postopka, mora zahtevek za priznanje terjatve vsebovati tudi zneske teh stroškov. Če zahtevek za priznanje terjatve ne vsebuje zneska teh stroškov, se za prijavo terjatve ne uporabljajo pravila o nepopolnih vlogah, temveč velja, in nasprotni dokaz ni dovoljen, da upnik v stečajnem postopku ne uveljavlja teh stroškov (šesti odstavek 60. člena ZFPPIPP).
- f) Opis dejstev, iz katerih izhaja utemeljenost zahtevka, in dokaze o njih. Upnik mora prijavi terjatve priložiti morebitne listinske dokaze o dejstvih, iz katerih izhaja utemeljenost zahtevka za priznanje terjatve. Če prijava terjatve ne vsebuje opisa the dejstev in dokazov ali če ji niso priloženi listinski dokazi, se zanjo ne uporabljajo pravila o nepopolnih vlogah, temveč upnika bremenijo stroški morebitnega postopka za ugotovitev obstoja terjatve, če je bila terjatev prerekana (četrty odstavek 60. člena ZFPPIPP).

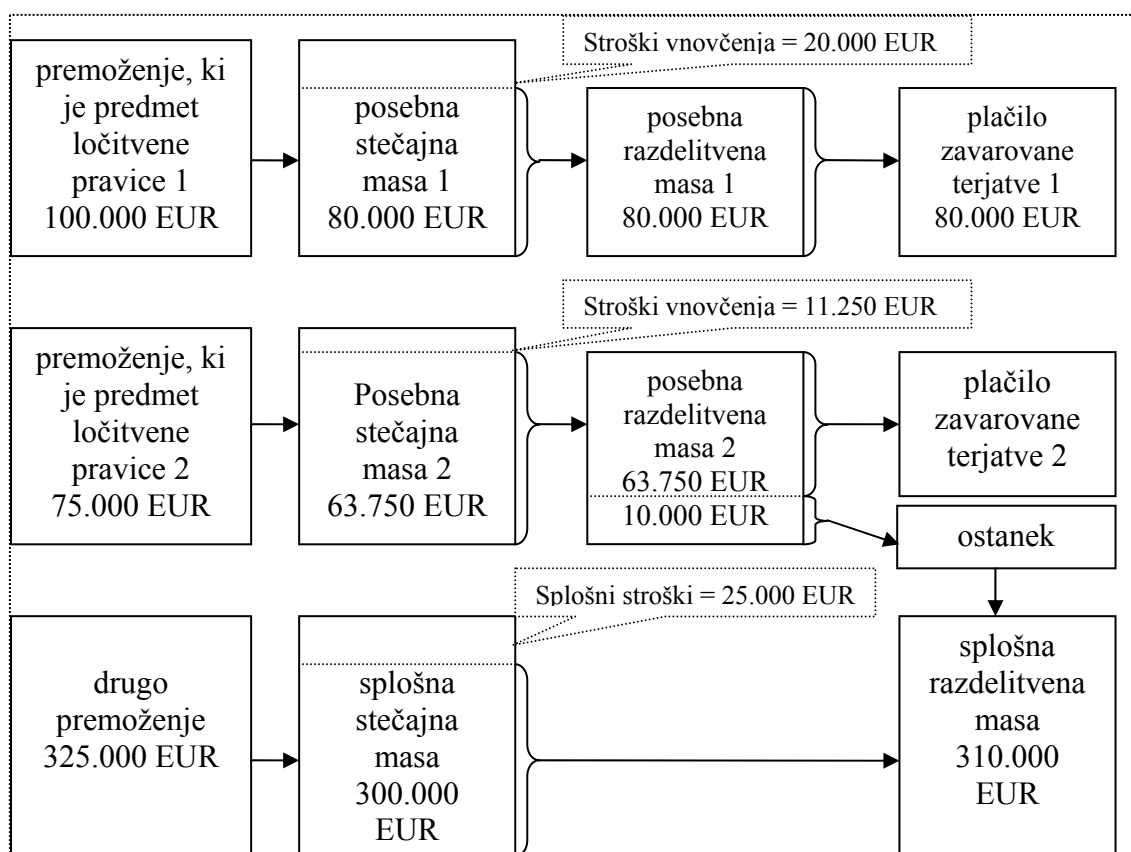
Dne 9.12.2009

Vir: Oklic o začetku stečajnega postopka, 2010.

Priloga 3: Razmerje med splošno in posebno stečajno oziroma razdelitveno maso

Za lažje razumevanje navajam primer razmerja med splošno in posebno oziroma razdelitveno maso. Na Sliki 1, je ločitvena pravica 1 na premoženju 100.000 EUR, ločitvena pravica 2 pa na premoženju 75.000 EUR, ki spadata v posebno stečajno maso. Ostala vrednost premoženja, ki spada v splošno stečajno maso je 325.000 EUR. Celotna stečajna masa tako znaša 500.000 EUR (100.000 EUR + 75.000 EUR + 325.000 EUR). Pri posebni razdelitveni masi 1 je treba odšteti 20.000 EUR ($100.000 \text{ EUR} : 500.000 \text{ EUR} = 0,2 \times 100 = 20 \%$) splošnih stroškov stečajnega postopka, pri posebni razdelitveni masi 2 pa 11.250 EUR ($75.000 : 500.000 = 0,15 \times 100 = 15 \%$). Ostanek pri posebni razdelitveni masi 2, je neporabljeni del posebne razdelitvene mase, kateri se prenese v splošno razdelitveno maso. Za lažje razumevanje, sem k primeru Plavšakovi (2008, str. 169) dodala znesek ostanka v višini 10.000 EUR in splošne stroške unovčenja splošne stečajne mase v višini 25.000 EUR. V tem primeru po plačilu splošnih stroškov, stečajna masa znaša 300.000 EUR (325.000 EUR - 25.000 EUR). Tako splošna razdelitvena masa znaša 310.000 EUR (300.000 EUR + 10.000 EUR).

Slika 1: Razmerje med splošno in posebno stečajno oziroma razdelitveno maso

Vir: Plavšak (2008, str. 170)

Priloga 4: Sklep o nagradi upravitelju za otvoritveno poročilo

Republika Slovenija
Okrožno sodišče v Ljubljani
Tavčarjeva 9, 1000 Ljubljana

St 1041/2009

**SKLEP
o nagradi upravitelja**

Okrožno sodišče v Ljubljani je v zadevi:

stečajni postopek nad pravno osebo

nad dolžnikom:

MERIT Trgovina, posredovanje in marketing, d.o.o., LJUBLJANA ŠMARTINSKA CESTA
130, 1000 LJUBLJANA

dne 2.6.2010

s k l e n i l o

1. Ugotovi se, da upravitelj Boris Dolamič opravlja naloge in pristojnosti upravitelja v postopku prek pravnoorganizacijske oblike, ki je v poslovni register vpisana s temi podatki:

SIMPRES, poslovne storitve, d.o.o., Ljubljana, Linhartova cesta 19
matična številka: 3710181000

2. Nadomestilo upravitelja za izdelavo otvoritvenega poročila se odmeri v višini:
 - nadomestilo brez DDV 1.420,50 eurov
 - 20% DDV 284,10 eurov
 - nadomestilo z vključenim DDV 1.704,60 eurov
3. Po pravnomočnosti tega sklepa ima upravitelj pravico do plačila 90 odstotkov zneska nadomestila iz točke 2. tega izreka. O plačilu zadnjih 10 odstotkov tega zneska bo sodišče odločalo po prejemu končnega poročila upravitelja.

Obrazložitev

Upravitelj je sodišču v skladu z 294. členom ZFPPIPP predložil svoje otvoritveno poročilo. Zato je sodišče s tem sklepom odločilo o odmeri nadomestila za izdelavo otvoritvenega poročila.

Nadomestilo je odmerilo po 1. točki četrtega odstavka 103. člena ZFPPIPP in po 5. členu Pravilnika o tarifi za odmero nagrade upravitelja v postopkih zaradi insolventnosti in prisilne likvidacije ter stroških, do povrnitve katerih je upravitelj v teh postopkih upravičen (Uradni

list RS, št. 91/08) ob upoštevanju, da je vrednost premoženja stečajnega dolžnika, ugotovljena v otvoritvenem poročilu, 3.434,50 eurov.

V skladu z drugim odstavkom v zvezi z desetim odstavkom 104. člena ZFPPIPP se plača 90 odstotkov nadomestila po pravnomočnosti tega sklepa, zadnjih 10 odstotkov pa, ko upravitelj predloži končno poročilo.

Pravni pouk:

1. Proti temu sklepu je dovoljeno vložiti pritožbo v 15 dneh. Rok za vložitev pritožbe teče za osebe, ki se jim ta sklep vroči, od dneva vročitve, za druge osebe pa od dneva objave tega sklepa.
2. Pritožbo je treba vložiti pri sodišču, ki je izdalo ta sklep. Vložiti jo je treba v enem izvodu.
3. Pritožba mora obsegati:
 - opravilno številko in datum tega sklepa,
 - izjavo pritožnika, ali sklep izpodbija v celoti ali samo v določenem delu,
 - pritožbene razloge in
 - podpis pritožnika.
4. Če pritožbo vlaga odvetnik, mora pritožbi priložiti pooblastilo za zastopanje stranke, v imenu katere vlaga pritožbo, razen če je pooblastilo v tej zadevi že predložil sodišču. Če odvetnik pooblastila pritožbi ne priloži, sodišče pritožbo zavrže (peti odstavek 98. člena ZPP v zvezi s prvim odstavkom 121. člena ZFPPIPP).
5. V postopku s pritožbo se ne uporabljajo pravila 108. člena ZPP o dopolnitvi nepopolne vloge.
6. Ob vložitvi pritožbe je treba plačati sodno takso. Če sodna taksa ob vložitvi pritožbe ni plačana in je pritožnik tudi ne plača v roku, ki mu ga z nalogom za plačilo takse določi sodišče, ter ni pogojev za oprostitev, odlog ali obročno plačilo sodnih taks, se šteje, da je pritožba umaknjena.

Ta pisni odpravek se ujema z elektronskim izvornikom sklepa.

Okrožna sodnica
Mateja Levstek

Vir: Sklep o nagradi upravitelju , 2010.

Priloga 5: Predlog predračuna stroškov stečajnega postopka

MERIT Trgovina, posredovanje in marketing, d.o.o. – v stečaju
Šmartinska cesta 130
1000 LJUBLJANA

Okrožno sodišče v Ljubljani
opr. št. 1041/2009

Ljubljana, 09.04.2010

PREDLOG PREDRAČUN STROŠKOV STEČAJNEGA POSTOPKA

V stečajnem postopku sem pripravil predlog predračuna stroškov postopka glede na do sedaj znane podatke.

V predlogu sem zajel nagrado upravitelja skladno z veljavnim pravilnikom o odmeri nagrad glede na število prijavljenih terjatev ter predviden obseg stečajne mase ter nujne stroške v stečajnem postopku, ki se nanašajo na računovodstvo ter druge stroške. Celotna specifikacija predračuna v skupni višini 4.624,00 evrov je v prilogi.

Vsi navedeni stroški so ocenjeni glede na predvideni načrt poteka stečajnega postopka in zaključek v letu 2010. V primeru, da bo glede ugotavljanja odgovornosti posloводства, potreben sodni postopek pa bom sodišču posebej predlagal spremembo predračuna stroškov stečajnega postopka. V predračunu tudi nisem zajel stroška arhiviranja poslovne dokumentacije dolžnika, ki ga bom predlagal v primeru, da bo potrebno.

Sodišču predlagam, da skladno z določili 356. Člena ZFPPIPP določi predlagani predračun stroškov stečajnega postopka v skupnem znesku 4.624,00 evrov.

UPRAVITELJ
Boris Dolamič

Vir: Predlog predračuna stroškov stečajnega postopka, 2010.

Tabela 6: Predlog predračuna stroškov stečajnega postopka

MERIT Trgovina, posredovanje in marketing, d.o.o.-v stečaju	
Šmartinska cesta 130	ST 1041/2009
1000 LJUBLJANA	
PREDRAČUN STROŠKOV STEČAJNEGA POSTOPKA	
A. Tekoči stroški stečajnega postopka	
1. Stroški upravitelja	3.504,00
1.1 stroški upravitelja	0,00
1.2 nagrada upravitelja	3.504,00
2. Plače in druga nadomestila osebam, ki opravljajo posle za potrebe stečaja	0,00
3. Stroški elektrike, vode, ogrevanja, telefona ter dr.str.v zvezi z uporabo posl. prostorov	0,00
3.1 stroški najemnin in skladiščenja	0,00
3.2 stroški upravljanja	0,00
3.3 stroški telefonskih storitev	0,00
3.4. stroški računalniških storitev	0,00
4. Zavarovalne premije	0,00
5. Stroški objav	120,00
6. Pravdni stroški	0,00
7. Stroški računovodskih, administrativnih in drugih storitev:	800,00
7.1 Stroški računovodskih storitev	800,00
7.2 Stroški administrativnih storitev	0,00
7.3 Stroški pisarniškega materiala	0,00
7.4 Stroški poštnih storitev	0,00
8. Obveznosti iz naslova davkov in prispevkov	0,00
9. Drugi mesečni stroški (bančni stroški ipd.)	200,00
B. Občasni stroški stečajnega postopka	
1. Strošek plačila terjatev upnikov po 2.odst. 289.čl.	0,00
2. Strošek izpolnitve obveznosti po 2.odst. 265.čl	0,00
3. Strošek plačila razlike po 4.odst. 268.čl.	0,00
4. Strošek izpolnitve obveznosti na podlagi 316. in 317.čl	0,00

»se nadaljuje«

»nadaljevanje«

5.	Strošek nalaganja denarnega dobroimetja	0,00
6.	Strošek ceditve vrednosti premoženja	0,00
7.	DDV, davek na promet nepremičnin	0,00
8.	Drugi stroški stečajnega postopka	0,00
	8.1 Stroški arhiviranja	0,00
	8.2 Sodne takse	0,00
	SKUPAJ VSI STROŠKI	4.624,00

Vir: Predlog predračuna stroškov stečajnega postopka, 2010.

Priloga 6: Predračun stroškov in končni stroški stečajnega postopka

Tabela 7: Stroški stečajnega postopka

Zap št.	TEKOČI STROŠKI STEČAJNEGA POSTOPKA	PREDRAČUN STROŠKOV (v EUR)	KONČNI STROŠKI (v EUR)
		19.07.2007 - 31.12.2009	19.07.2007 - 30.09.2009
1	Stroški upravitelja	0,00	0,00
	a) stroški, do povrnitve katerih je upravičen upravitelj	0,00	0,00
	b) nagrada za delo upravitelja	11.801,84	11.801,84
2	Plače in druga nadomestila osebam, ki opravljajo posle za potrebe stečajnega postopka, vključno z davki in prispevki, ki jih mora izplačevalec obračunati in plačati hkrati s temi plačili.	4.599,79	4.354,79
3	Stroški električne energije, vode, ogrevanje, telefona in drugi stroški v zvezi z uporabo poslovnih prostorov za potrebe stečajnega postopka	4.476,70	4.355,96
4	Zavarovalne premije za zavarovanje premoženja, ki spada v stečajno maso in stroški varovanja	6.131,74	5.536,74
5	Stroški objav po 122. členu ZFPPIPP in v javnih medijih	6.000,00	2.094,09
6	Pravdni stroški stečajnega dolžnika v postopkih iz oddelka 5.6 ZFPPIPP	17.000,00	14.059,12
7	Stroški računovodskih, administrativnih in drugih storitev za potrebe stečajnega postopka	24.000,00	18.003,49
8	Obveznosti iz naslova davkov in prispevkov, nastanejo med potekom stečajnega postopka	0,00	0,00
9	Drugi stroški, ki nastanejo mesečno ali v drugih rednih obdobjih med potekom stečajnega postopka (bančni stroški, takse, stavbno zemljišče)	21.011,95	18.587,73
	SKUPAJ	95.022,02	78.793,76

»se nadaljuje«

»nadaljevanje«

Zap št.	OBČASNI STROŠKI STEČAJNEGA POSTOPKA		
1	Občasni stroški stečajnega postopka po 355. členu točka 3 odstavek 1 do 5 ZFPPIPP	0,00	0,00
2	Stroški ocenitve vrednosti premoženja in drugih dejanj v zvezi z izvedbo prodaje	1.600,00	1.500,00
3	Davek na dodano vrednost ali davek na promet nepremičnin v zvezi s prodajo nepremičnin	0,00	0,00
4	Drugi stroški stečajnega postopka razen tekočih stroškov, ekologija, arhiviranje,	1.500,00	0,00
	SKUPAJ	3.100,00	1.500,00
	SKUPAJ TEKOČI IN OBČASNI STROŠKI STEČAJNEGA POSTOPKA	98.122,02	80.293,76

Vir: Pridobljeno na intervjuju v Insolvenčni pisarni Celje, Tomaž Kos, s.p.